

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan z večer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s posiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tiste dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od petrostopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovolijo posiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Za slovensko vseučilišče v Ljubljani.

Vsakdo se še gotovo spominja velega gibanja, ki se je porajalo lansko leto v Slovencih in ki je prodrlo v vse narodove sloje; vsakemu so še v spominu veličastne manifestacije, ki so se prirejale širom naše lepe slovenske domovine, v prilog slovenskemu vseučilišču v Ljubljani. Po vsem Slovenskem se je razlegal glas po lastni univerzi, — ves narod je navdušeno zahteval svoje vseučilišče na domačih tleh; vsi govorniki so odločno povdardjali, da je vseučilišče v Ljubljani zahteva, od katere ne smemo nikdar odnehati, da se moramo neustrašno in složno boriti, dokler ne dosežemo lastnega višjega izobraževališča v svoji prestolici.

Žalibog se je to navdušenje kmalu zopet poleglo, in vendar je lastno vseučilišče predpogoj lepše in boljše bodočnosti slovenskega naroda. Še le takrat, ko se nam zgradi lastno vseučilišče v Ljubljani, bomo lahko gledali v bodočnost. Zato je naša najsvejša dolžnost, da napnemo vse svoje moči, da priborimo svojemu narodu to, kar so drugi, srečnejši narodi že davno dosegli.

Ravnokar se zopet razpravlja v državnem zboru o proračunu, in zopet bodo dovoljevali narodni zastopniki ogromne svote za šolske in kulturne namene. Vsi narodi bodo v obilni meri tega deležni — le borni slovenski narod bodo moral zopet igrati ulogo ubogega pastnika. Zadovoljiti se bode moral, kakor vedno z nekoliki drobtinami.

Že skoro polstoletja zahtevajo Slovenci svoje vseučilišče — toda vlada, ki za naše narodne nasprotnike tako po materinsko skrbjo, za nas nima srca. Že polstoletja prosimo — a še danes nimamo svojega vseučilišča. Toda to nas ne sme preplašiti. Zahtevati moramo tako dolgo, dokler se nam ne ugodi. Dolžnost vsega slovenskega razumništva, in pred vsem slovenskega dijaštvja je, da boj za naš narodni ideal tako dolgo nadaljuje, dokler ne zmaga in dokler se nam ne dvigne v beli Ljubljani slovensko vseučilišče. In slo-

venska akademija mladež, ki je lansko leto tako srečno zapričela in razširila agitacijo za slovensko vseučilišče, se tudi v polni meri zaveda svoje dolžnosti.

In tako dviga tudi letos slovenska akademija mladež svoj glas, krepko zahtevajoč, da se vpošteva že enkrat zahteva slovenskega naroda.

Graški vseučiliški odsek je sklical dne 11. t. m. shod na vseučilišču, ki je bil sijajna manifestacija za slovensko vseučilišče v Ljubljani. Shoda so se vdeležili zastopniki vseh slovenskih narodnosti. Udeležba je bila ogromna. Nad 300 zborovalcev je slovesno zahtevalo ustavitev univerze.

Ob 6. uri zvečer je otvoril predsednik vseučiliškega odseka zborovanje, pozdravil vse navzoče in v prvi vrsti zastopnike bratskih narodov.

Predsednikom zboru je bil soglasno izvoljen g. pravnik Vidovič.

Kot prvi govornik je nastopil gosp. pravnik Sagadin. Rekel je mej drugim, da je zgodovina slovenskega dijaštva na nemških avstrijskih univerzah, zgodovina narodnega mučeništva, preganjanja in sramotjenja, zgodovina vedenega kršenja naših narodnih in lahko rabimo izraz človeških pravic. V tej zgodovini prioveduje vsaka stran, da se smatra le za manj vredne helote, katere zatirati, zasramovati in preganjati ni samo dovoljeno, ampak nekaka častna zadeva naših narodnih nasprotnikov.

Slovensko dijaštvu — je nadaljeval govornik — se je tekom let temu že tako privadilo, da skoro ne čuti več udarev, ki padajo na nas in mirno trpeč klofuto za klofuto, se tolaži z meglemi upi v boljšo bodočnost. In če se enkrat zdrami in postavi v bran, je to dokaz, da je nadutost nasprotnika dosegla višek, da je prekoračila meje potrežljivosti. In ravno današnji Vaš nastop, govor, da se je tekom zadnjih dnj nakopičilo dosedanjim krvicam toliko novih in tako nezaslišanih, da mora smatrati vse slovensko dijaštvu za nedopustljiv greh, še nadalje molčati; ampak neizogibna naš-

narodna dolžnost je, da svojim klevetnikom krepko iz tega vzvišenega mesta, iz teh svetih dvoran zakličemo: Quo usque tandem?

Povodom dogodka v kavarni „Union“ v minulem tednu zagnalo je nemško - nacionalno časopisje graško proti slovenskemu dijaštvu brez vsake izjeme hrup in krik o slovenski nasilnosti, brutalnosti, surovosti in drugih hujših lastnosti, za katere slovenski narodi niti primernih izrazov ne najdemo. Da temu seveda še nesramno predstavljajo, da krši slovensko dijaštvu nemško gostoljubje in poziv na nemško graško prebivalstvo, da začne proti vsemu, kar je slovenskega, prav sistematično gonjo.

In res se je vsled takega pritiska od strani nestrpne nemško nacionalne klike, začelo od graških kavarn in goščin proti slovenskim gostom postopati na tako predrenzen način kakor do sedaj še nikdar. V javnih lokalih, katerih mnogo je notabene vzdrževalo slovensko občinstvo, se ne prepoveduje samo vstop slovenskim gostom, ampak se jim celo prepoveduje v medsebojnem občevanju posluževati se svojega jezika in se hoče ta nezaslišanost uveljaviti celo s pomočjo javnih organov.

Vse to nas sili, da v krepkih besedah iz tega mesta izrazimo s vsoj protest proti takemu nečuvenemu postopanju. Protestirati moramo proti tedencijozni pisavi graških listov, protestirati proti temu, da se sistematično hujška proti Slovenom nemško prebivalstvo, ki ima od nas le dobiček in s katerim smo ravno radi tega živeli do sedaj kolikor toliko v miru. Zlasti pa se moramo krepko zavarovati proti vednemu in vednemu predbacivanju, da bi bili le gostje, katere se samo trpi. Kot državljanji imamo iste pravice do vseh državnih učnih zavodov, kakor vsak drugi narod države. Denar, s katerim so se zidale Nemcem univerze, ko so naši praočetje s svojim življenjem branili državo sovražnikov, denar, s kojim se danes nemško šolstvo vzdržuje, je tudi naš denar, in mi bomo vedno zahtevali, da se nas na državnih zavodih smatra popolnoma enakopravnim.

Z vso odločnostjo se nam je zagovarjati proti podzemni predbacivanju kakega uživanja nemške gostoljubnosti, katero predbacivanje je tem nižje, ker se nam vkljub vednim in vednim zahtevam odrekajo lastna vzgajališča na domačih tleh!

Reklo bi se morebiti, da bi bil tak protest pač zadeva Hrvatov in Slovencev, ne pa tudi dijaštva vseh drugih slovenskih narodov.

Bratje Slovan! Nemška nestrpnost, nemško sovraščvo ne pozna razlike! Ampak teptajo in odrekajo se pravice vsem, kar je slovenskega, naj si bo od severa ali juga. In proti temu se moremo varovati, ako nastopamo proti nemškemu nasilju v krepko organizirani slovenski falangi.

Nato je prečital govornik sledečo rezolucijo:

Povodom posvetovanja v zadevi ljubljanskega vseučilišča zbrano dijaštvu vseh slovenskih narodov Karl-Francove univerze v Gradcu protestira soglasno najodločneje proti nečuvenim napadom in izzivanjem nemškonacionalnih graških dnevnikov, nasproti vsemu slovenskemu dijaštvu radi nekega dijaškega spora, ker je očividno, da se namerava na ta način samoupostriti že od nekdaj napeto razmerje med nemškim in slovenskim dijaštvom graškega vseučilišča do neznosnosti.

Zbrano slovensko dijaštvu protestira proti hujškoči pisavi graškega „Tagblatta“ in njegovi jasni tendenci, da se za vedno poruši do sedaj vladajoča sporazumnošč med nemškim in slovenskim prebivalstvom graškega mesta in to tembolj, ker sega vsled vednega hujškanja omenjenega lista napetost med nemškim in slovenskim prebivalstvom že tako daleč, da se slovenski gostom kratkomočno zabranjuje v internacionálnih lokalih govoriti v medsebojnem občevanju v slovenskem jeziku.

Zbrano slovensko dijaštvu izraža svoje začudenje in ogorčenje napram predbacivanju, da krši nemško gostoljubnost, ki jo baje uživa v tem, da sme obiskovati „nemško“ graško vseučilišče. Nasprotno bode slo-

vansko dijaštvu graškega vseučilišča vedno in vedno zahtevalo svoje pravice, da se ga smatra popolnoma enakopravnim na vseučilišču, ki se je ustanovilo in se vzdržuje z denarjem vsega po veliki večini slovenskega prebivalstva avstrijske države in katero obiskovati je slovensko dijaštvu le prisiljeno, ker se mu vkljub vednim zahtevam odrekajo lastna vzgajališča na domačih tleh.

Resoluciji so zborovalci soglasno pritrdiri.

Nato je govoril v imenu vseučiliškega odseka g. modroslovec Masten, ki je vsestransko utemeljeval potrebo slovenskega vseučilišča v Ljubljani.

Obžalujemo, da nam vsled pomanjkanja prostora ni mogoče priobčiti tega izvrstnega govorja.

Govornik je predlagal sledeče rezolucije, ki so bile soglasno z velikim navdušenjem sprejete:

1.) Z ozirom na to, da bodo državni poslanci o priliki proračunske debate v državnem zboru zopet odločevali o velikih vstopih, odkazanih šolskim in sploh kulturnim namenom, in do zdaj slovenskemu narodu namenjen delež nikakor ni bil primeren niti njegovemu denaremu niti krvnemu davku, dasiravno mu že članek 19 osnovnega zakona jamči popolno enakopravnost z drugimi avstrijskimi narodi — z ozirom na to, da:

nas le lastno vseučilišče reši iz tužnega položaja in neprijetnih razmer na graškem in dunajskem vseučilišču, ki postajajo od dne do dne neznosnejše vsled sistematičnega hujškanja nemškonacionalnih listov, ki rušijo do sedaj prijazno razmerje med slovenskim dijaštvom in meščanstvom, z ozirom na to, da nočemo, akoravno slovesno in odločno protestiramo proti temu, da se nas Slovane smatra na graškem vseučilišču kot trpljene goste, ker je to vseučilišče glasom ustanovne listine ustanovljeno za obe narodnosti notranje Avstrije, poslušati dalje takih očitanj — opozarja slovensko dijaštvu visoko vlado vnovič na razloge navedene v naši lanski spomenici na vlado, opozarja visoko vlado na stotine peticij auto-

kokodakal nekaj kokoši, in v daljavi nekje izjeknilo hitro drdranje voza, sicer pa vse se pogrezalo v topo brezčutno puščobo krškega jesenskega večera.

Jaz sem slonel na mizi, bulil ven v zapuščeno, mračedo se pokrajino, in moj drah je polagoma otrpneval, ničesar več misleč in vse pozabljoč... dokler me težke umorjenosti ni otela gospodinja, ki je bila opravila svoje delo in je prišla zdaj notri, da malce posedi in pokramlja z mano.

Predjavši zibel k postelji v kot, je skrbno odela dete, ki je mirno spalo dalje, in potem je sedla meni nasproti na novoiztesano klop, vzela z glave pisano ruto in se globoko oddahnila, prijazno se pri tem nasmehnivši meni.

Pogledal sem v njen obraz — in zdaj sem videl nekaj, česar preje nisem bil zapazil.

Ni bil lep, nikakor ne, čeprav je bil mlad; a imel je nekaj, kar mu je podelilo nenavadni mik: to je bilo ok! Jaz sem videl to oko doslej le pri dveh ali treh ženskah in vsakičrat me je prevzel in očaralo, in mogel bi se zaljubiti smrtno v vsako

pečenega črnega kruha, lonček topljene smetane in zapestivo oblubo, da bom jedel, če vspavam malega, če počakam do večerje, in ako se mož do noči povrne iz mesta in ako je pri sodniji vse dobro opravil in da so nanesle kure dosti jajc, — cvrtje!

Svojo naloge sem na tako prebrisani in nad vse hvalevreden način rešil tako, da sem pomakajo prst v lonec, hudega polletnega človeka najpopreje pustil polizati z njega vso smetano, odrekši svoji osebi najmanjšo kapljico: s katero radodarno sem si njegovo sovražno sreco popolnoma osvojil; na kav sem vršil z njim razne zanimive anatomično-fiziološke poizkuse in vsakovrstne zdravju hasnive gimnastične vaje, s čimer sem ga zaeksperimentiral in vtelovadil v tako trudno, blagodejno spanje, da je spal kakor mrlič, v razkošno veselje milijonov muh, katerim sem dovolil prosto pašo krog njegovih sladkopomazanih ust in sploh po vseh dosežnih delih njegovega krasnozarudelega in prijetno, vlažno toploplotno puhečega telesa, — in moram samo še omeniti, da so

moje znanstvene preiskave zanj jako ugodno izpale, ker so dognale, da posedejo mož obe svojstvi, ki sta glavna pogoja življenskega obstanka slovenskega kmeta: trdo glavo in dober želodec.

Izpolnivši tako vestno in povsem zadovoljivo svoje težke in toli odgovorne dolžnosti, sem si preganjal dolgčas, ki se me je samcatega zdaj jel poltevati, s tem, da sem rezal ostrozobemu voljemu psu, kateri je ležal pod mizo in kateri me je nadzoroval neprestano z nezaupnimi pogledi, velike kose kruha (jaz sam nisem bil prav nič lačen), da bode za slučaj potrebe moj zavezniček; dalje da sem pušil cigarete in se oziral po tesni hiši, kjer sicer ni bilo posebno snažno — Dolenjec je že manje snažen od Gorenca, — a se je nahajalo še precej vse v redu; in končno, da sem gledal skozi nizko okno, katero je bilo odprt svežemu, hladnotopemu jesenskemu zraku, nosečemu — Bog ve od kodi! — izgubljeni vonj uvelega cvetja in neki mamljivi duh po timianu in pelinu, doli na nemo reko Krko, nad katero mrtvo, grozeč globočino nobena

mušica ni plesala, in od katere so plaho bežali solnca večerni žarki, ker je požrla vsakaterega, zlobno in mrzko ...

Hiša je stala na samem, nekako na griču, bila v enem koncu zdana, v drugem lesena, — nekaka boljša koča; onostran je tekla deželna cesta, in se je pričenjal redek hraščov gozd z eno ali dvema njivicama ob kraju, tostran se je raztezal močvirnat travnik, z ločkom in bičjem poraščen in že pokošen, daleč ob planem bregu, kateri je tvoril baštu plitev, z gnilim blatinom ukramok pokrit zatok, kjer je ležal velik, star čoln brez vesla ... Sive, z mršavim mahom preprežene vrbe so molele nad vodo, ob vrtu pred hišo pa sta stali dve mladi, rmeni beki, in nekaj češpelj se je solnčilo ondi čez dan, z zorečimi, modrimi sadovi.

Otožno je bilo tu, v pogledu na to mrkolazečo reko brez bleska in šumenja, obestran enako enolično obrežje, črnožoltlo, grdo zemljivo in v njenem vzdahu, polnem vlage in strupen trohnobe ... tiho in turobno v tej samoti, kjer je le tenko in tožeče poživljavala zakasnela sinica, zaspansko

LISTEK.

Žena z začaranim očesom.

Spisal Josip Knaflie.

Truden se vračajo z daljnega izleta, katerega sem napravil na deželo vedrega dne prve jeseni, sem stopil v kmetiško hišo kraj ceste, za kratek odpošitek. Rad pohajam na svojih potovanjih kmetiške hiše, ker ljubim njihove stanovnike, in ker imam poten ved

nomnih slovenskih oblastev, in vnovič izraža svojo zahtevo, da se visoka vlada konečno vendar ozira na stoletno željo slovenskega naroda.

Nazvoče dijaštvu vseh slovanskih narodnosti se soglasno pridružuje tej opravičeni zahtevi Slovencev.

2.) Slovanski dijaki v Gradeu nujno apelirajo na vse slovanske, posebno pa slovenske poslanice, da iznova skupno zastavijo vse svoje moči in ves svoj vpliv za ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani.

3.) Slovanski dijaki v Gradeu apelirajo nujno na vse rodoljube, da prirejajo širom domovine manifestacijske shode v prilog slovenskemu vseučilišču v Ljubljani.

Ko sta še govorila g. Hrvat Buja s in Malorus Kosevic, ki sta krepko podpirala našo zahtevo, je prečital predsednik doše brzobjavek in zahvalil se zborovalem za obilno vdeležbo, zaključil zborovanje.

— en —

Govor dr. Ferjančiča v seji državnega zabora dne 10.t.m.

(Konec.)

Tu sem pač primoran, poseči za par let v parlamentarni zgodbolini nazaj in prosim oproščanja, da moram pri tem omenjati tudi svoja lastna tozadeva prizadevanja. To je bilo pri predložitvi in posvetovanju zakonov v civilno-pravnu redu.

Bila je cela vrsta zakonov, ki se niso naenkrat predložili. Najprej se je vložil civilno pravni red sam, v tem ni niti besedice o tem, katerega jezik se naj poslužujejo stranke in sodišča, katerega jezik se morajo posluževati. Ta pomanjkljivost je bila tembolj očividna, ker je stari sodni red, na kojega mesto bi naj ravno stopil civilno-pravni red, imel, četudi revno določbo v znamen § 13.

Ta nedostatek se je takoj zapazil in takoj v prvi seji pri razgovoru o vladni predlogi je njega poznejši referent g. dr. Baernreither istega povdarjal rekoč: To ne gre, da se hoče izogniti jezikovnemu vprašanju. Navaditi se je treba, da se gleda jezikovnemu vprašanju v oči, jezikovno vprašanje mora v civilnem pravdnem redu najti tembolj svojo ureditev, ker bo nastopil mesto sodnega reda, in ker tudi ta red ima, akotudi nezadostno, jezikovno določbo. Tako gospod poslane dr. Baernreither.

Z ozirom na to je vlada izjavila da bo imel prihodnji zakon, uvodni zakon k civilnemu pravdnemu redu, potrebne jezikovne določbe. Pa tudi ta zakon ni ničesar imel, in ko se je zopet povdarjala pomanjkljivost, je rekla vlada Zadnji zakon, sodna instrukcija — takrat še ni bilo končnega imena, danes se imenuje: zakon o sodni organizaciji — bo obsegal jezikovne določbe.

Končno je prišel ta zakon, pa tudi ni imel besedice o jeziku pred sodiščem. Jaz sem potem, dasiravno nisem bil član odseka, takrat pri permanentnem odseku vložil predlog, ki naj bi odpomogel temu nedostatku, in zahteval

sem, da se o tem predlogu sklep ter se vtakne na kateremkoli mestu v zakon, ki se je baš takrat obravnaval. Moj predlog se je glasil (bere).

Stranke in njih zastopniki se morajo v svojih pismenih vlogah in ustnih napovedih posluževati enega deželnih jezikov, in morajo v tem jeziku sodišča vse spise in rešitve sestavljati in zadnje izdajati — in kaj obsegajo Stremayrove naredbe? Ta predlog sem formuliral po posvetovanju z odličnimi osebam in strokovnimi poznavalcem sodnega postopanja, tudi sem bil pomirjen, da se bo s tem predlogom tudi dosegel vspeh v zakoniti ureditvi jezikovnega vprašanja. Na mojo veliko žalost se je ta predlog v odseku odklonil, odklonil nele z glasovi nemških odsekovih članov, temuč tudi z glasovi nenemških članov. To, gospoda moja, tudi za Čehe ni brez zanimanja, kajih odsekov član je istotako odklonil moj predlog. Dandanes se nasakujejo na Českem Stremayrove naredbe?

Ničesar razum tega, kar je v tem mojem predlogu glede jezikovnega vprašanja pri sodiščih. Stremayrove naredbe so dandanes „kos papirja“, ki se lahko raztrga; ako bi se bil ta moj predlog sprejel, bi bila ta „jeklena tabla“, in s sprejetjem tega predloga bi se bil jezikovni preprič iz sodnih dvoran izključil, sodniki bi imeli obvezne določbe, in raba jezika bi ne bila odvisna od njihove dobre ali slabe volje. In kako potrebna bi bila taka določka! Rekel sem: stari sodni red, ki je bil iz leta 1781, ki je bil tedaj že nad 120 let star, je že imel jezikovno določbo.

Tedaj je prišel isti gospod dr. Baernreither, ki je v začetku povdarjal potrebo jezikovne določbe v zakonu, do sklepa, da tega ni treba, ker ostane § 13 sod. reda v veljavi.

Čudno je pač: § 13 tega 120 let starega sodnega reda naj bi ostal v veljavi, vse drugo, kar obsegata sodni red, naj bi se nadomestilo s civilnim pravnim redom. Ta revna jezikovna določba § 13 splošnega sodnega reda, ki se je stavila 1781, in ki le določa, kateri jezik naj rabijo stranke, nikakor pa ne kateri jezik naj velja za sodišča, sodnike, ta določba naj danes — po 120 letih — zadošča našim potrebam pri sodišču! To je nezmisel; toda gospod poročevalce je hotel z isto prepravljenostjo, s katero je poprej dokazoval in povdarjal potrebo ureditve jezikovnega vprašanja, pozneje dokazati brezpotrebost take ureditve. Na ta način se je tedaj zamudila tudi druga in pomembna prilika, urediti jezikovno vprašanje, zamudila se je na veliko škodo vseh nenemških narodov v Avstriji.

Rekel sem: S to edino določbo, ki ne povdarja samo jezika stranke, kakor § 13 sodnega reda, temuč ureja tudi jezik sodnikov, s to edino določbo bi bili prišli do urejenega jezikovnega vprašanja pri sodišču, bi bili prišli do istih jezikovnih pravic, ki jih uživajo Čehi vsled Stremayrovih naredb, velik blagor za naše ljudstvo, za našo narodnost in v njegovo veliko pomirjenje, kajti, kakor rečeno, stojimo izven za-

amo radi tega njenega očesa. Je to pravzaprav tako čudno oko. Ono se namreč nikdar ne smeja. Se ne smeja in naj se smeja še tako celi obraz! Zato je zapaziti to oko šele, kadar se smeja obraz.

Ali to oko tudi ne toži! Naj izraža obraz še tako obupno žalost, še toli trpko bolest, — to oko ne toži. Plakati že umeje, da! Videl sem nekoč plakati tako oko: a tedaj so bile le soize, ki so bile grenke in tožbe polne, oko je ostalo enako neizpremenjeno, kakršno je vedno. A kakšno je potem to oko, ki ni niti žalostno, niti veselo, ne mračno, ne vedro? Ali je prazno, mrtvo? Ne; je polno življenja in blišči liki večernica! Jeli veliko? Da, je veliko, vedno daleč odprt. In pa temno, črno ali rujav? Da, je temno, vedno je, ko južna noč temno, ali boje njegove ne morem imenovati: nedoločljiva, nezaznamljiva je. In ni niti sanjava, niti zamišljeno, niti ne morda ponosno ali sicer kako zrcalo duše; jaz vem samo, da je čudovito lepo! In da je čudno, nedumno in nepojmljivo skrivnostno in tako globoko zagonetno — da ni mogoče drugače, da je začarano.

Presenetilo me je to pot samo, da sem naletel na tako oko pri tej preprosti, kmetiški ženi, ker sem bil dotlej mnenja, da je dobiti ono le pri vse drugačnih ženskah. Kakšnih ženskah — in zakaj sem domneval to, ne bi vedel povedati.

Ždela sva torej v neglasnem, cenem razgovoru, dočim je v zibel

konov ter smo izročeni na milost in nemilost sodiščem.

Zamudila se je tedaj tudi ta prilika, in sedaj je vprašanje: Kako se bo uredilo jezikovno vprašanje, ki se po mojem prepričanju ne bo umirilo in se tudi ne more umiriti?

S „temeljnimi načrti“ ne bo več vrla prisa, ta pot se po mojem mnenju ne bo več nastopila.

Pri vseh dosedanjih poskusih, gospoda moja, se še niso poravnale niti najdaljše segajoče difference in divergence glede stališča napram jezikovnem vprašanju. Nekatere stranke zastopajo stališče, da se mora jezikovno vprašanje urediti v državnem zboru druge stranke pa zahtevajo, da se mora urediti v deželnih zborih.

Na drugi strani so tudi različna mnenja o tem, ali se naj jezikovno vprašanje za slučaj da bi se uredilo v državnem zboru, uredi potem z enotnim zakonom ali po kronovinah.

Vsa ta vprašanja so neporavnana, in pač ne verujem, da bi bilo pričakovati zedinjenje glede teh vprašanj in če se bo zedinjenje sploh doseglo.

Ako vpoštovam vse to, zdi se mi res oni predlog, ki je prišel v javnost, in ki je že za to, da bi bil okvirni državni jezikovni zakon v stanu, se izogniti vsem tem težkočam, vreden, da se o njem premislja. Okvirni zakon za ureditev jezikovnega vprašanja splošno v državi zdi se mi toliko blagodejnega pomena, ker bi se razpravljalo o jezikovnem vprašanju že z ozirom na značaj okvirnega zakona, in potem tudi v deželnih zborih, ker bi se okvir z določbami deželnih zastopstev izpolnil.

S tem bi se nekako ugodilo ednemu in drugemu stališču, onemu državnemu zboru in deželnih zborov. Nadalje bi se ugodilo temu, da bi se z okvirnim zakonom jezikovno vprašanje uredilo v državi zdi se mi toliko blagodejnega pomena, ker bi se razpravljalo o jezikovnem vprašanju že z ozirom na značaj okvirnega zakona, in potem tudi v deželnih zborih, ker bi se okvir z določbami deželnih zastopstev izpolnil.

Z okvirnim zakonom bi se tedaj izogniti principijalnim težkočam.

Deželno zakonodajstvo bi moralo izpolniti okvir z določbami, ki bi seveda morale biti v smislu § 19 drž. osnov. zakona. In če bi deželno zastopništvo ne hotelo izvesti okvirnega zakona imela bi vlada dolžnost, odrediti začasna določila, ki bi, ozirajoč se na temeljne zakone, stopila v veljavo kot provizorna določila. Na ta način pa bi se tudi uredilo jezikovno vprašanje za vse narode v državi, in ne kar nam je neumevno, da govori vlada vedno le o ureditvi jezikovnega vprašanja na Českem in Moravskem.

Apelujem na naše češke sobrate, naj pač nikdar ne pripuste, da bi se zopet poskušalo, urediti jezikovno vprašanje le na Českem in Moravskem. Naj imajo pred očmi, da naši in njihovi sovražniki izrabljajo to delno ureditev jezikovnega vprašanja, ker dobro vedo, da, ako bo jezikovno vprašanje le v teh krovinih urejeno, ureditev v drugih krovinih ne pride nikdar več na vrsto.

Mi pa se nahajamo v neznošljivih razmerah. Vsled teh razmer trpi naša

spavalno dete, smrčal pes pod mizo, in je zunaj mineval dan z motorno, brezposojno zarjo ...

Ona mi je pripovedovala o raznih stvareh na domačiji, o čemur že govorje gospodinje, toda brez onih mnogih vzduhljajev in prestiranih tožb njenih sovražnikov, temuč z nekim skromnim zadovoljstvom in vedno udanostjo; jaz pa sem iz večine molčal, poslušajoč jo in neprestano ji zroč v mirno vame upročoko, katero je v napredovajuči tmini mraka zadobivalo čedalje tajnostnejši, nenaravniji blesk ... in čudne, bizarne misli so križale moje možgane in istotaka čustva izpreletala moje srce, ki je plaho trepetalo ...

Med tem se je prebudil malček, z bog svojega zdravega želodca s kričim glasom:

Vzela ga je v naročje, sedša na posteljin rob, da ga nadoji, in jaz sem videl njene močne, polne prsi, katerih gola, bohotna belina je igrala zmagovalo z vseskrivajočo temo izbe. Dete je poželjivo in neprizanesljivo skralko iz njih gorki, živi sok, suvaje jih s kljubujočim čelom ...

Molk je vladal v izbi, po celi

narodnost na številu in pomembnosti, tu kličem našim "sobratom v spomin, da nikar naj ne smatrajo naše usode površno in naj je ne podecenjajo. To bi imelo izmenjevalne učinke na njihove politične razmere na severu, ako bi se napravila z nami na jugu tabula rassa.

In končno apelujem na zastopnike češkega naroda, da se pač naj ne spuste v ureditev jezikovnih razmer na doseganji način, tudi že iz vzroka ne, ker ta način ureditev pogreša vsako sled slovenske vzajemnosti. S tem končam. (Pritrjevanje in priznanje.)

Sokolska ideja in Slovenci!

II.

Brez ovinkov in brez vsakega prikrivanja moramo priznati, da sokolska misel v Slovencih ni našla enakega razvoja ter da ne vzdrži nobene prime re z rastjo sokolstva v Čehih.

Resnica je, da so imela pojedina društva, in mej temi v prvi vrsti Sokol ljubljanski, svoje zlate čase, v katerih so blestela v najlepšem sijaju — enakega koraka s češkimi društvimi niso imela, ostala so daleč za le-te. Imela so druge vzroke svojemu postanku, drugačno smer, druge cilje in drugačna sredstva v doseglo teh ciljev kakor pa češki Sokol. Toda o tem pozneje ...

Na poziv nekaterih ljubljanskih rodujubov od 27. julija 1862 zbral se je dne 5. avgusta istega leta 51 gospodov, ki so izvolili izmed sebe začasni odbor petih članov. Več ko letos je preteklo, predno je vlada z odkom od 25. septembra 1863 št. 1536 hotela potrditi od začasnega odbora sestavljanja pravila. V svet je poletel „Južni Sokol“ s 60 telovadci. Življenje mu je prestreljel dopis namenitosti od 26. julija 1867, ki je delovanje „Južnega Sokola“ obustavil na nedoločen čas; že 3. avgusta 1867 pa je vlada razpustila društvo. Povod te izvedeni vladini prijaznosti je dala neznatna poulična praska, pri kateri so nekateri nemčurški sitneži morali okusiti trdo pest sokolsko. Trideset Sokolov pride v sodno preiskavo zaradi tega in širje izmed njih v več mesečno ječo. Tako nam je vlada dala prve naše mučenike! Že 6. svečana 1868 je društvo na novo pričelo svoje delovanje z novim imenom „Sokol.“

Društvo se je prav resno oprijelo prvega svojega namena, gojiti telovadbo. Svojo prvo javno telovadbo je priredil „Južni Sokol“ dne 18. rožnika 1864. Leta 1867 je založilo društvo „Nauk o telovadbi“, drugi del te knjige je izšel 1. 1869. Število telovadcev ni bilo v vseh letih enakomerno, najvišje število nam kaže menda leta 1871. V tem letu je obiskovalo telovadnico nad 2000 oseb, in sicer nad 200 društvenikov, nad 100 pripravnikov, nad 800 dijakov in ravno toliko raznorstnih učencev — vse to je telovadilo pod nadzorstvom enega sokolovega telovadnega učitelja. Telovadili so v 90 vrstah 442 ur. Ni nam treba posebej povdarjati, da so tedanji telovadni uči-

hiši, in krog in krog ubo ni čulo glasu ... Od reke sem so plazile — liki lokav sovražnik — črne megle.

»Dolgo ga ni!« je vzduhila zdaj in nagnivša se naprej, pogledala ven na cesto, od katere se je razločeval le še kratek kos, kakor siv, ozek trak ... Oknu ravno nasproti pa je bliskala velika, zlata zvezda. »Moral se je zamuditi v mestu.«

»Ali vas je strah?«

»Ah, ne ...« je rekla in odložila dete, toda v njenem glasu je nalahanča zavzena bojazen.

»Pa ni varno za mlado ženo — biti tako celi dan sami ...«

»O!« je naredila, zapenjajoč jopo, in pokazala pri tem na psa, ležečega že vedno pod mizo. »Tukaj imam dobrega varuba. Noben tuji človek se me ne sme dotakniti. Raztrgal bi ga ...«

»Ali naj poizkusim?«

Stopil sem k nji, položil roko okoli njenega tilnika in se sklonil na njen obraz ...

Divjerenče se je zagnal pes proti meni.

Ona ga je pomirila, in jaz sem dejal:

teli podučevali telovadbo brez pravega sistema, brez telovadnega sestava; zlasti pa jim ni bil poznat češki vadbeni sestav, katerega danes vse inorodni narodi — tudi Nemci — priznavajo kakor edino pravega. Nemci sicer javno ne rečejo tega, a priznavajo ga s tem, da si ga malo po malem in na tistem — pri — laščajo.

Po tujem sestavu, ali bolje rečeno brez sestava,

Goriški in Tržaški. Pravo nasprotje temu lepemu razvoju kažejo sokolska društva v Mozirju, Novem mestu in Zagorju. Sokol v Mozirju sploh ne vdramno spanje. Zasluge, ki si jih je bil pridobil za probujenje lepe Savinjske doline v časih Lipoldovih, je zakrila in potemnela pozneje nastopivša letargija. Še bolj nam kaže Zagorje, kako je sonda celega društva bila zavisna od enega moža. Za starostovanja ranjega Matije Medveda je društvo nastopalo s 60—70 člani v kroji. A danes...?

O letu 1869. in 1870. v Planini, Postojni in Vipavi začnovanih podružnicah ljubljanskega Sokola danes ni duha ne sluha; pač pa Sokol Postojanski v zadnjem času prav marljivo deluje. Nameravani osnutki „Dravskega Sokola“ v Ptiju in „Murskega Sokola“ v Radgoni se niso vresnili. Mnogo nad vzbujna pred kratkim rodilvi se „Murski Sokol“ v Ljutomeru. V Mariboru pa imajo celo športno (sic!) društvo.

V obče moramo proučivši zgodovalno slovenskega Sokolstva trditi, da mnogo več od poskusov, presajati sokolsko misel na tla slovenska, nismo se dosegli.

Vzrokov, zakaj pravo in resnično Sokolstvo na zemlji slovenski še ni moglo najti pravih trdnih tal — je več.

Državni zbor.

Prvo branje državnega proračuna se je srečno spravilo pod streho. Dasi je bila včerajšča seja le na kratko projektovana, zavlekla se je do 5. ure popoldne, a to zato, ker sta govorila poslanca Götz in Choc vkljub temu, da sta se prvotno odpovedala besedi.

Prvi je govoril ministrski predsednik dr. Körber v obrambo dinastije proti napadom posl. Bergerja iz seje prejšnjega dne.

K dnevnemu redu je govoril mesto posl. Biankinija prvi posl. Herold, zato pa je prevzel Biankinij govor v generalni debati. Govornik je polemizoval zoper izvajanja posl. Kindermanna, povdarjal, da ni nemške večine, ki bi tako pravično postopala napram slovenski manjšini, kakor delajo to Čehi napram Nemcem na Češkem. Pri češkem deželnem odboru znajo vsi uradniki oba deželna jezika, pri nemškem deželnem odboru na Moravskem pa so uradniki, ki ne znajo besedico češki. Potem je kritikoval Körberjev govor, v katerem je napovedal upravne reforme. Take reforme pa more izvesti le nepristranska vlada; kako nepristranska je Körberjeva vlada, kažejo najbolj jezikovne razmere v Šleziji in na Spodnjem Štajerskem. Gleda upravne delitve na Češkem je rekel dr. Herold, naj začnejo Nemci z narodno delitvijo tam, kjer so v večini, potem jim bodo Čehi sledili.

Posl. Götz je odgovarjal posl. Žačku glede bojkota na Moravskem.

Posl. Choc je rekel, da je naj

boljši dokaz, da se v Avstriji vlada absolutistično to, da si je vlada sama dovolila budget za šest mesecov ter izplačuje od 1. januvarja tudi sama zvišano civilno listo. Govornik je končno izjavil, da militarizem v družbi s klerikalizmom zadržuje vsakteri kulturni in socialni napredek.

Nato se je debata zaključila. Generalnima govornikoma se izvolita posl. Dzieduszycki (pro) in Biankini (contra).

Posl. grof Dzieduszycki je v svojih izvajanjih povdarjal, da bi se parlament le ozdravil, ako bi se izdala taka ustava, ki bi onemogočila najmanjšim strankam pravico, razprave preprečevati.

Posl. Biankini se je pritoževal, da se s slovenskim prebivalstvom v Primorju slabše postopa, kakor bi to delali italijanski organi. Potem je prešel zoper na tajno klavzulo v trzvezni pogodbi ter zahteval od Körberja preciznega odgovora, ker italijski listi pišejo, da obstoji taka klavzula glede Balkana.

Vlada je predložila zakonski načrt glede krajevne železnice Kranj-Tržič.

Prihodnja seja bo v torek.

Carjev manifest.

Ruski car je sklical lansko poletje kmetijske odseke na posvetovanje, da se doženejo vzroki, zakaj rusko kmetijstvo peša. Dasi se je takrat minister Plehwe trudil, da bi car ne zvedel vseh krvic in nerednosti, ki provzročajo propadanje kmetijstva, je carja obvestil o glavnih točkah veliki knez Aleksander Mihajlovič. To je carja tako ganilo, da je dal izdelati načrte, kako bi se za sedaj odpomoglo vsaj najnujnejšim zahtevam. Izišel je tozadevni carjev manifest, katerega se je vse razvesilo. Na prvem mestu se urejujejo verske in cerkvene zadeve s tem, da se proglaša svoboda veroizpovedanja, a prevlada se prisodi pravoslavnemu veri; pravoslavnim svečenikom se zboljša gmočni položaj. Nadaljnje naredbe se tičejo kmetijstva in nižjega plemstva, ki se živi tudi večinoma od dohodkov svoje zemlje. Ta dva sloja sta zabredla zadnja leta v tako bedo, da je neprestano gospodarska kriza v katerem russkih okrajov. Odpomoči se hoče z ustanovitvijo državnih kreditnih zavodov, predvsem plemenskih in kmečkih bank. Odpravi se tudi nadležno jamstvo kmetov. Uprava gubernij in okrožij se reformira tako, da bodo delnih poslov prevzeli krajevni zastopi, nekake nove avtonomne občinske uprave. Te zadeve bodo skupno uredile komunalne uprave in župnijske oblasti pravoslavnih cerkev. — Dobrohotiče carjeve naredbe seveda ne bodo odpravile gospodarske krize in socialnega nezadovoljstva, a začetek je storjen in carju se mora priznati, da misli in čuti za svoje podanke.

Posl. Götz je odgovarjal posl. Žačku glede bojkota na Moravskem.

Posl. Choc je rekel, da je naj

mesto... in vsako leto prodava dva prešiča ali tele. To je za davke, obleko in take reči. Ne ostane nič, a gre drugače lahko.

Jaz sem si mislil, da, kadar bo igralo tam v zibelini tretje ali četrto dete, pojde to pač težje... a sem molicil o tem. Jaz sem samo vprašal: »Mož ne pije?«

»Le kadar se mudi v mestu. Tja je dolga pot in ta vjeja. A tedaj pije samo tako, par kozarcev, in je potem vselej zelo vesel.« Pri tem se je tudi ona tako veselo smejava, dočim me je gledalo njeni oko resno in modro, kakor da mi pripovedujejo usta nekaj ozbilnega in zelo važnega.

»To je prav lepo od njega! In drugače se dobro razumeta!«

»Ne prepričava se nikoli.«

Vsula je odbrani kupček fižola v pisker, in po kratkem sem zoper pričel:

»Sta šele malo časa poročena?«

»Od lanske pomlad. To je prvi otrok.«

»In ti si še zelo mlada?« Vprašal sem to, ker jo je delala njena močno razvita postava starejšo.

»O svečnici bom dvajset, takrat

Politične vesti.

Jugoslovanski klub je imel včeraj sejo ter je sklepal o postopaju napram drugemu branju budgeta. Povdarjal se je, da si vlada prizadeva Slovane na jugu izročiti Nemcem v roke. To se posebno jasno vidi na Štajerskem, Koroškem, Trstu in Istri. Vsled tega je klub primoran, proti budgetu glasovati. Glede civilne liste bo klub glasoval za zvišanje.

Za zgradbo slovenske gimnazije v Celju je podal poslanec vitez Berka v včerajšnji seji znani predlog, ki pa je imel le podpis Mladodehov, svojim kolegom predloga ni dal v podpis.

V Vatikanu so jako nezadovoljni nad vojvodom Norfolškim in angleškimi romarji, ker je vojvoda pač zelo lepo govoril o teritorialnih pravicah papeža, za »Petrovinar« pa ni dal niti pare.

Zoper jezuite. Predvčerajnjem je zborovalo v Berolini nad 1500 oseb ter se je sprejel predlog, da se ne dopusti naselitev jezuitom na Nemškem, ker bi nastala nevarnost za verski mir.

Budgetna komisija v pruskem državnem zboru je odklonila vladno zahtevo, da zgradi državno mornariško palačo za 10 milijonov mark; samo stavbišče bi veljalo 6 milijonov mark.

Ruski dar Srbiji. Ruski car je postal Srbiji 10 milijonov patron kot dopolnilno darilo 10 000 Berdanovim puškom, ki jih je podaril pred 10 let tedanji ruski car Aleksander III. Z ozirom na čas, ko se je poslalo to darilo, se razlagu iz političnih motivov.

Cesar o ogrski obstrukciji. Cesar je priredil v Budimpešti dvorni obed, na katerega so bili povabljeni tudi opozicijski poslanci. Cesar je govoril s poedinimi poslanci o madjarskem poveljnem jeziku in drugih zahtevah opozicije. Poslanca Justha je vprašal cesar, kako dolgo bo še trajala obstrukcija. Justh je odgovoril, da se sploh ne obstruira, temuč se vodijo le strokovne debate o vojaških vprašanjih.

Zagovorniki pisančevanja. Župani tridesetih galiških mest so sklenili, poslati na Dunaj deputacijo zoper nameravani zakon proti pisančevanju.

Dopisi.

Iz vipavske doline.

Danes Vam zamoremo poročati o mičnem Škandalčku. Gospod „oberrežiser“ „Sv. Neža“, gospod dekan Erjavec, so blagovili Škandalček označiti z besedami: »Kačo smo izredili na svojih prsih, sedaj nas pa pika.« Impressaris „Svete Neža“, strehodajalec vsem klerikalnim posvetnim predpustnim zabavam, ki skribi, da tudi v postnem času ne dremlje posvetna muza, ki pripravlja verni svet za večno življenje in veselje,

jega vzgiba ni umela, se je naglo zoper zbrala in dobrodušno se smehljajo, rekla:

»Nenavadno je že, zgodil se pa le. Njima ni prilegal zrak, ki je tu kaj baje zelo škodljiv... Me smo z vinskih goric in nismo navajene mokrote. Ali jaz se počutim prav zdravo, — nič mi ni!«

»Sestri sta bili pač veliko slabeji od tebe!«

»O ne, bile smo vse enake. Mina, prva, je bila celo močnejša... Ali Bog ve, kako je prišlo to, da je umrla.«

»Torej se tebi toliko lažje pripeti... Ali se nisi nič bala, priti semkaj?«

»Zakaj. Enkrat moramo umreti — in kakor je božja volja.«

»A ne smemo hoditi smrti pod koso! Li stariš niso nič branili?«

»Ko so mrtvi! Že dolgo, že predao se je možila Mina, so se ubili oče v klancu pod vinogradom, sod se je bil zvalil nanje, mater pa pomnem le otrok... Brat — najstarejši med nami — je zdaj na domu in oženjen, me pa smo imeli

vsaka po tristo.«

kolikor ga na tem svetu pogreša vsled izmuzanja sredstev, to je novčičev, po Marijinih in drugih groših — ta dični mož je zašel v isto zagato, iz katere gospod državni poslanec p. Vencajz ne izleže nikdar tak, da bi smel zopet med neomadeževane ljudi. Ampak mož, imenujemo ga Hrib, je še bolj slabodišč kakor p. Vencajz, ker on ni v zadregi samo radi tega, kar je točil, ampak on slabo diši tudi radi tega, kar je sekal, on je namreč gostilničar in mesar. Vsa klerikalna pomoč je na nogah, da bi moža otela iz smrdljivih globočin, v katere sta ga zavlekli prava pobožnost in katoliška poštenost. No, »čemo viditi« kaže Hrib, kaj da spravijo na dan preiskave, ki se vrše.

O tem bomo poročali o svojem času,

Naloga davek pobirajočih organov je, pri davku podvrženih podjetjih kontrolirati.

Dovoljen jim je torej vstop v prostornosti takih podjetij ob dnevnu, v slučaju, da je tako davčno dejanje naznanjeno za izvršitev v noči, dovoljen jim je vstop tudi v noči. Užitninskim organom je pri njih uradnih poslih na zahtevanje osebno ali po uslužbenih datih potrebno pomoč.

Kadar hoče davčni organ, razen zgorej omenjenega slučaja (naznanjeno nočno dejanje) v noči kontrolirati kakor vselej, kadar hoče prostore popoloma preiskati, poklicati mora k takemu kontroliranju občinskega moža kot občinsko asistenco.

(§ 17. zakona iz l. 1829.)

Zabranitev stranke, na zahtevev pokazati registre, račune, izkaze in bolete, ali odsotnost stranke brez postavljenega namestnika, kakor tudi vsako dejanje stranke ali tretje osebe, ki bi oviral ali zabranil dohod, kontroliranje, se postavno kazuje.

(Dvorne kam. dekret 1. decembra 1834 št. 46856.)

Stranka je dolžna na zahtevanje kontrolirajočega organa poklicati občinskega moža za asistenco.

(Dvorne kam. dekret 5. februarja 1833 št. 5854.)

Župan mora dohodarstveno uradno pomoč, ako je možno, izvršiti osebno. Vendar ima pravico, za ta ali oni posebni slučaj, ali z ozirom na krajevne razmere za vse slučaje v obči, ki se pripete v določenem okrožju, že zanaprej naročiti kakšnemu drugemu županstvenemu udu, da ga zastopa pri dohodarstvenih uradnih opravilih. Župan, oziroma njegov namestnik morajo pozivu brez odloga ugoditi.

(Ukaz dež. vlade 20. novembra 1891 št. 13991 dež. zak. št. 9.)

Župan, ki ne bi izpolnil te dolžnosti je po politični oblasti kaznovati z globo do 40 K.

(§ 98, obč. reda.)

Občinsko doklado pobirati je po davčnih organih na zahtevanje občine brezplačno.

(Odlok fin. min. z dne 13. julija 1877 št. 18956.)

Na Kranjskem občine same ne smejo občinske doklade na užitnini pobirati ker § 84. obč. reda določa, da se priklade k davku pobira po tistih ljudeh, ki davek pobirajo.

Ako se po že plačanem užitinskem davku zapazi, da se je pomotoma premalo davka izterjalo, tedaj se sklene na prvočno boleto, izdela dodatno boleto in je premalo izterjani znesek na tej dodatni boleti izterjati in potrditi.

(Dvorne kam. dekret 1830 št. 42362.)

Zakupnik pobiranja užitinskega davka stopi v vse pravice in dolžnosti finančne uprave.

Izuzeti so nastopni slučaji:

a) Podeljenje dohodarstvenega dovoljenja;

b) Razsodba v vseh dohodarstvenih prestopkih.

V kazenskih stvareh pristaja zakupniku le sestava popis dejanja ne pa tudi dohod. kaz. preiskava.

Zakupniku je nadalje tudi prepričeno obdržati vplačane globe, določiti nagrade za ovadbe; pri zasačenih dohodarstvenih kazni uži uporabljati, izvzemši slučaje, ki se z zaporom kaznujejo, stranke pogoditi, ako še dohod. kaz. oblast preiskavo ni pričela.

(Dvorne kam. dekret 29. marca 1843 št. 5716.)

Glede užitinskega davka na popravo mesa je v veljavi nastopni zakon, ki s pobiranjem užitinskega davka na vino ni v prav nobeni zvezi.

Zakon z dne 16. junija 1877 drž. zak. št. 60 o potrošnini od mesa zunaj takih krajev, pri katerih je izrečeno, da so za pobiranjo potrošnine zaprti.

(Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. marca.

Trgovska in obrtniška zbornica. Cesar je potrdil zopetno izvolitev gosp. Josipa Lenarčiča predsednikom in gosp. Frana Kollmanna podpredsednikom trgovske in obrtniške zbornice za Kranjsko.

Körber in Slovenci. Prvo branje proračuna je končano. Ministrski predsednik dr. pl. Körber je opetovano posegel v to razpravo in reflektiral tudi na pričo žuge jugoslovenskih poslancev. Nastopil je v ulogi načelnika nevtralne vlade, a njegova nevtralnost je le na jeziku, kajti njegova dejanja so v direktnem nasprotju z najprimitivnejšimi pogoji nevtralnosti. Pritožbe jugoslovenskih poslancev je kar na kratko odpravil kot neutemljene in se zavaroval proti očitanju dr. Ferjančiča, da se ravna s Slovenci kakor s heloti. Ministrski predsednik dr. Körber je s tem govorom pokazal samo eno:

da se strinja z vsemi vnebovpijočimi krvicami, ki se gode slovenskemu narodu in da jih odobrava. Če smo mogli doslej misliti, da to, kar se počenja s Slovenci na Štajerskem, na Koroškem in na Primorskem, se godi proti volji nevtralne vlade, smo sedaj prepričani, da temu ni tako in da obstoji nevtralnost Körberjevega ministrstva v tem, da pritisca Slovence ob zid.

Še nikdar se Slovenci na Štajerskem, Koroškem in na Primorskem niso tako sistematično zatirali, kakor v časih Körberjevega ministrstva. Kar se godi v upravi, kar se godi pri sodiščih, kar se godi v šolah in v cerkvah zunaj Kranjskega priča, da smo v resnici helotje v tej nehvaležni državi, za katero smo toliko krvi prelili. Izjava ministrskega predsednika nas mora vspodbuditi, da se s podvojenimi silami lotimo boja za svoje pravice in potrebe.

„Slovanska zveza“ bolj znana z imenom »lepi klub« je sklenila, da bo glasovala za zvišanje civilne liste.

Dr. Šusteršičev načrtnoštvo. Pri obravnavi proti konzumu na Rečici pred okrožnim sodiščem v Celju se je obravnavalo večinoma nemško, in sicer na izrečno željo zagovornika dr. Šusteršiča, češ, da bode mogel tudi izvedene iz Prague, Brunner, slediti obravnavi. Da-lj je moglo 12 soobtoženih kmetov slediti večinoma

nemški razpravi, to je seveda postranska stvar, zato se narodnjak Šusteršič ni brigal. Ti dvanajsteri »jogri« so tudi prav debelo gledali, ko so se kaplan Melhijor, Joža Zorko, župnik Ulčnik in revizor Pele zagonjavali skoro izključno le v nemškem jeziku. Celjski Nemci trdijo, da so ti gospodje govorili zato nemško, ker so se bali, da bi se soobtoženim kmetom ne odprle oči, ako bi na svoja ušesa slišali, kakšne lumperije so se godile v konzumu na njihovo odgovornost. Značilno je, da se dr. Žlindra, dasi je dva dni ložiral v hotelu »Erzherzog Johann«, niti jedenkrat med tem časom ni prikazal v »Narodnem domu«. Celjski Slovenci sicer niso nikdar imeli Žlindre posebno v čislih, a sedaj vedno dobro, koliko je vredna njegova narodnost. Dosedaj je še vsak Slovenec, bodisi pripadnik te ali one stranke, ako je prišel v Celje, posetil naš »Narodni dom ter s tem našim stremljenjem izrazil taktno svoje simpatije — Šusteršič je prvi, ki tega ni storil. Čemu tudi, saj »Narodni dom« ne stoji na slovenski zemlji, ampak na tujih tleh — »auf fremdem Gebiete«, kajne, Herr Dr. Schustersitz??

Verjamemo! V zadnjem svojem pastirskem pismu pripoveduje škof, da je bil pri papežu v Rimu in mu prinesel »Petrov novčič«. Ko sem rekel — pravi škof — »da ste mi v znamenje vdanosti, spoštovanja, ljubezni in neomahljive pokorščine do njih poslali lepo svotico zbrano v njih namene, odgovorili so (papež) mi, da take milostinje radi sprejemajo«. — Na to pravimo samo: Verjamemo, prav radi verjamemo!

Kaplan — morilec. Sensacionalni proces pred porotnim sodiščem v Celovcu se je končal s tem, da je bil kaplan Tomo Mašek zaradi tatvine in poskušenega zavratnega umora obsojen na 15 let v ječo. Sensacionalen je bil ta proces, ker nam je podal strahovito sliko propadlega duhovnika. Ta kaplan je bil priljubljen pri ljudeh in dobro zapisan pri svojih predstojnikih — a sedaj se je izkazalo, da je bil hinavec, lažnik, pijanec in kristolovec, kateremu je bilo dobro tudi najzavrnenejše sredstvo, samo da pride do denarja. Delal se je gorečega katoličana, vnetega duhovnika — v svojem srcu pa ni imel niti iskrice vere. Kako si je tudi drugače tolmačiti, dejstvo, da je zastupil mašno vino z namenom, da zavda svojega župnika. Maša je najsvetješje opravilo, kar jih pozna katolička cerkev, saj se pri maši premenita kruh in vino v meso in v kri Jezusa Kristusa. In v keh je »božji namestnik« vlij strupa, da bi pahnil v grob starega duhovnika-sobrata, katerega je okradel. V

Bila se je zganila iz svoje zatopljenosti.

»Ah, moje oči!« je vzkljiknila.

»Ne — te imam samo jaz... A jaz ne vem, kaj je na njih. Saj so kakor vsake! Še on me draži... Pravi, da imam mutaste oči!«

Pri tem pa se je naivnemu dočupu svojega moža na vse grlo smejala, in tudi jaz sem se moral smejati, od jeze — in ker se je znala tako prisrčno smejati!

Ta hip je zalagal pes, in njen mož je vstopil.

Bil je majhen, nedebel človek z lepimi rujavimi brki, lepo obruto brado in lepimi rdečimi lici, je imel lepo krvato, lep klobuk ter palico z lepim svetlim gumbom in je izgledal povsem kakor kakšen gospod. In je imel tudi čisto gosposko vedenje. Želel je prijazno dober večer, podal svoji ženi roko in stopivši na prste, jo je poljubil dvakrat, na oba kraja ust, potem pa je pozdravil mene — prav kakor delajo gospodje. Prinesel je tudi domov soproggi vina v steklenici, zaviti v časopis, in detetu sladkorja.

V nadaljni njegovi družbi sem imel potem priliko spoznati, da je velik blebetavec in abotnež, — in kakor sem se iz vsega prepričal, je

tem trenotku, ko je po cerkvenem nauku Bog sam navzočen med svojimi verniki, v tem trenotku je hotel »božji namestnik Tomaž Mašek zavratno umoriti družega božjega namestnika. Pač res: življenje je časih strašno. Ko je izhajal naš listek »Žrtve razmer«, so se brumne dušice zgražale, češ, saj ni mogoče, da bi duhovnik kaj takega storil. Ni mogoče? Obravnava v Celovcu je pokazala, da so mogoče še vse strašnejše reči, da je celo mogoče, da duhovnik v mašno vino vlij strupa, da bi žnjim pri sveti daritvi umoril svojega sobrata. Gotovo, taki slučaji kakor je slučaj kaplana Maška, se ne zgode vsak dan, in veliko krivico bi storil katolički duhovščini, kdor bi jo metal v isti lonec v blagoslovljeno propaglico. Ali nekaj priča ta slučaj vendar: da talar in tonzura nikakor nista jamstvo za osebno poštenje duhovnikov, da more biti duhovnik tudi do kosti izpriden, ničvreden človek. To resnico tajé cerkveni krogi dosledno in predstavljajo vsakega duhovnika kot nekako više bitje, kateremu se mora vse uklanjati. Saj je celo ljubljanski škof v nekem pastirskem pismu povedal, da je duhovnik, tudi če greši, še vedno več vreden, kakor najpoštenejši liberalec. In tega nazora se škof tudi drži, kakor priča vse njegovo dejanje in nehanje. Mi pa vemo, da so med tistimi, ki nosijo talar, včasih tudi ničvredni ljudje, da oznanajo besedo božjo včasih tudi hinavci in pravi ateisti, da opravljajo sv. daritve včasih ljudje, ki bi mesto kolarja zasužili — štrik. Take ljudi ožigosati, je vzvišeno, je plemenito delo; takim ljudem izpodkopati vpliv pri ljudstvu — je bogoljubno početje; take ljudi moralično ugonobiti, je zaslужno za vero in za cerkev — in zato se mineamo za nobeno ceno od tega dela odvrniti, naj stori škof kar hoče. Duhovnik ne sme samo o moralu govoriti, marveč mora sam moraličen biti in moralično živeti, mora svoje besede z izgledom podpirati, sicer je hinavec in največji škodljivec ljudstva. Nekaj let šele vihtimo bič javne kritike nad izpridenimi duhovniki in že se je začela med narodom velikanska reakcija proti počenjanju duhovščine, taka reakcija, kakršne ni bilo od šestnajstega stoletja sem. Nared je začel razločevati med poštenimi in nepoštenimi duhovniki in vse ostreje nastopa proti onim, ki zahtevajo, da jim mora biti vse pokorno, dasi ne zaslužijo nikakega spoštovanja. Zadnjič se je žirovski kaplan Lavrič-Vovšar v »Slovencu« pritoževal, da ga ljudje zmerjajo na cesti kadar opravlja cerkvena opravila. Kaj ne spozna Lavrič, da je tega sam kriv? Lavrič živi nemoralno, Lavrič je

moral biti tudi velik lenuh... Govoril je z mano večinoma nemški, ker je gospok Slovencev tako običaj, — pri čemer me je žal, opečljivo osramotil, ker razumem jaz nemški samo za silo nekaj napačnih besed...

Napravil pa je on na-me najboljši vtis.

In ko sem pozneje onostran v zaduhli čumnati ležal na slami, med repo in krompirjem — na ljubezni prigovor vrle zakonske dvojice in radi pozne noči sem se odločil tukaj prenočevati, — in gledajo drobne miške, ki so v beli mesečini objestno švigale iz kota v kot, o vsem tem razmišljaj, se nisem več čudil, da je posedoval ta mož ljubezen vseh treh sester v tolki meri! Njegova oseba, s svojim lepim pojavitom in izrednimi finimi načini, je morala vplivati na preprosti, naivni čut teh žensk z neodoljivim mikom. In potem ta romantika njegovih zakonov! Kako naj se je je ubranila druga, kako naj ni podlegla nemaglivenemu njenemu čaru — tretja! Ljubezen obhe je bila zgojil sad te romantike — če je mogoče govoriti o ljubezni, kjer više moralno čutenje sploh nedostaje? Pred mojimi mislimi je stala zlasti ona — žena z začaranim oč-

som. Kipeče veselje do življenja, spojeno z vse tvegačim in prezirajočim fatalizmom, in nad vsem močna čutna strast: Koliko dražesti in vabe in težiški! In interesantnost njenega zakona in njen gospod soprog! In neno začarano oko! Vel mikavne romantične poezije bi ovijal neno prikazen — ko bi ga baš ne razgaljala prostaška banalnost njenega čutenja in je prikazovala v prazni ničnosti...

Za-me je izgubila neno duša vsako zanimivost — le njenega začaranega očesa moč na-me je ostala.

V pol temi nad sabo sem videl žaret to oko... in njegov tajnostni, zagonetni blešk se je vsesaval v mene, in zopet so mi čudne, bizarne misli blodile po možganih... Misil sem, kako pač gleda neno oko, ako ona zdajje v ljubezni objema svojega moža... Gotovo ne izpremenjeno kakor vedno: mirno in veliko in zagonetno tudi v najvišji slasti... Mirno in veliko in zagonetno, kakor gleda mene tu kaj... To začarano oko! To demonsko oko! — Njegov blešk me je bolel... Od bolečine sem zaprili in zaspal.

vedno pijan, Lavrič se vtika v vse, tudi če ga nič ne briga — a vendar hoče, da se ga naj časti in spoštuje, dasi se je le sovrašto in preprič in pojavljuje celo faro. In kakor z Lavričem, tako je z mnogimi drugimi njegovimi tovariši. In mi naj bi to molče gledali, naj bi molče trpeli, da taki ljudje demoralizujejo narod? Če bi molčali, bi ne bili vredni narodovega zaupanja. In zato ne bom odnehal dokler se slab duhovniki ne spokore in dokler se ne vrnejo pred altar, kamor spadajo, jim bom neusmiljeno za petami in kazali narodu, da so med božjimi namestniki tudi ljudje tacega duha, kakršen je v Celovcu na 15 let obsojeni kaplan.

Ljubljanske tercijalke in — samomor kaplana Mavriča.

Prijatelj našemu listu nam piše: Idoč po Sv. Petru cesti naletel sem minulo sredo okolo poludne pred neko hišo na gručo ljudij. Na vprašanje, ako se je morda kaka nešreča pripetila, odgovor mi navzoči mož, da se je v tej hiši neki major ustrelil. Dolgokljuna tercijalka, ki se je radovednežem tudi pridružila, dejala je na to s proti nebu hinavsko obrnjenimi očmi: »Tu so g'spud provimel, k' so rek'l, da se jih pr'slatev narveč konča. Za tu, ker s'ldati nimaja obene vere, p'seben pa ofcir ne.« Na to se oglasi mladi gospod: »Mati, kaj pa ta duhoven, ki se je danes zjutraj pri Švicariji ustrelil — tudi ni imel nobene vere?« Babura začne ihteti: »To pa že ni res. Ježeš, križan Buh, kaku ti liberalci, ki Narod bereja, d'hovne obrekajo.« Vsa množica: »Res je, res!« Babura: »Pa čeb že res b'l, se jim je pa gotov zmešal. Pa sej ni res. On' se lažeja. Pa kaj bom rekla, smrkovcu oni. Ti se lažeš. Ti grdi lažnive Ti!« Mladi gospod »pripeljal« je na to tercijalki ob glasnom krohotanju vse množice »eno prav pošteno«. Tudi na strani stopeč »mož pravice« ni nič napadnega videl na tej na lici mesta se zvršišti justifikaciji. »Preki sud« bil je od vseh odobran. Babura je pa osramočena in z enim zagorelim licem v bližnji ulici »urnih krač« izginila. Ne sodite, da ne boste sojeni!

Začasno interniran. V »Primorskem Listu« se je oglasil nekdo izpod Goč, ki toči solze po kuratu Ferjančiču, ki je »začasno interniran«. Kaj začasno interniran? Povejte ljudem prav, da bodo razumeli: Zaprt je, in sicer radi zapestljavanja h krivi prisegi! Zaprt je, zaprt, in brez dvoma ga do Velike noči ne bo. Je pač škandal, da se da zavesti katolički duhovnik tako daleč da se ga mora zapreti. In namesto da bi se sramoval pobožnjak izpod Goč radi tega dejstva, pa se zaletava v »zagrizene liberalce« ter kliče radi »preganjanja« dušnega pastirja kazen na krivične in pravične. Ha, ha! Kdo ga je preganjal? Zločin je storil sam, zato je bil tudi obsojen. Kazen ga je že našla. Poleg liberalcev se mora goški hinavec obregniti tudi ob liberalno časopisje, češ, kam privede ljudstvo! O ti zvitari grdi! Rečem ti, da mi ne porečeš; saj je na Gočah zapeljalo ljudstvo vendar klerikalno časopisje in pakurat krovoprisežnik, ki je »interniran«! Ali ni tako, prijatelj izpod Goč?

Bela vrana. V »Slovencu« čitamo, da je g. Anton Werbole trgovec v Izlakah, daroval za škofove zavode 20 krov. To je pač nekaj novega, da podpira trgovce in nepotrebne škofove naprave, podpira stranko, ki hoče trgovski stan ugonobiti. Mož, ki pljuje v svojo lastno skledo — to je nekaj originalnega.

Slavni deželni odbor in deželna obrtna komisija.

Deželni zbor je v svoji XIX. seji dne 12. maja 1899 sprejel soglasno samostalni predlog poslanca gospoda Ivana Šubicu in tovarishev, da se naj ustanovi deželna obrtna komisija, kateri naj bude nalogi, razširjati in vpeljati nove priznane pripomočke in metode oživotvarjati učne tečaje za obrtnike, razna delavska sredstva, dalje pospeševati gospodarsko organizacijo malega

obrta s snovanjem zadrg in vplivati na dajanje kredita obrtnikom. Deželenu odbor se je naročilo, da v smislu stavljenega nasveta, držeč se je v njem izrečenih načel in navodil sestavi deželno obrtno komisijo. Ker je pa že minilo skoraj štiri leta in slavn deželni odbor, vkljub pismen prošnji deželne zveze obrtnih zadrg in pa ustnemu prošnji zadružnega instruktorja gospoda dr. Rückerja iz Gradea še do danes ni sklical deželne obrtne komisije, se tem potom vladno naprosi, da to nemudoma storil ali se pa vsaj izjaví, če je pripravljen sklep deželnega zboru izvršiti in koliko časa bode še potreboval, da svojo nalogo ivrši.

Železnica Kranj-Tržič.

Vlada je včeraj predložila poslanski zbornici zakonski načrt o zgradbi normalnotirne železnice iz Kranja v Tržič.

Iz Polzele se nam piše: Polzelska vrla občina je svojega preoblasceta duhovnika, kise je v vsako najmanjšo reč vtikal, dne 2. marca tja potisnila, kamor sploh brez izjeme vsi duhovniki spadajo, namreč: Pred oltar, na prižnico in v spovednico. Želeti je in upamo, da bodo druge občine te modre, pametne, neustrašljive in pogumne možake pri volitvah posnemali.

Pristni prijatelj ljudstva.

Novo okrajno glavarstvo se namerava, kakor letos v Konjicah, v kratkem tudi ustanoviti v Mozirju; obsegalo bodo sedanji okoliš politične ekspoziture v Mozirju, t. j. sodniški okraj Gornjigrad in poleg tega še dele sodniških okrajev Vrancu in Šoštanj. Ustanovitvijo glavarstva v Mozirju se tam tudi nastani davkarski urad. Ali dobi Mozirje tudi sodišče, o tem še justična uprava ni odločila.

Repertoire slov. gledališča. Danes zvečer se igra duhovita in elegantna Pailleronova veseloigriga »Miška«. Naslovno ulogo igra gdč. Kreisova. — V torek, dne 17. t. m. se poslovi za to sezono operni tenorist g. Fr. Vlček. Ōdbor mu je dovolil benefico in si je izbral g. Vlček štiri različne uloge, v katerih je dosegal prične. Babura: »Res je, res!« Babura: »Pa čeb že res b'l, se jim je pa gotov zmešal. Pa se

mogli do dostenjega slavlja širidesetletnice. To upanje je na včerajnjem sestanku izrazil br. podstarosta dr. Vl. Ravnhar, ki je srčno pozdravil zborovalec in jim pojasnil namen sestanka. „Sokol“ si je stavil važno nalog, proslaviti širidesetletnico svojega obstanka na način, ki vstreza zahtevam tako dolgoletnega delovanja. Že širidesetletnico umrljivega človeka praznujemo na slovenen način, kako tembolj je naša dolžnost, praznovati kar najslavesnejše ideje, ideje kulturnega napredka, ideje vseobčnega blagostanja in sreče.

— Za vprizoritev takega slavlja pa je maloštevilni društveni odbor preslab in se je le-ta zavoljo tega odločil, da povabi svoje člane na skupno delovanje. Le tedaj, če bodo vsi bratje Sokoli delavnji, le tedaj, če se bodo vsi člani žrtvovali, je omogočeno „Sokolu“ primerno slavlje društvene širidesetletnice. — Ta slavnost pa mora biti pristno sokolska. — Za praznovanje je odbor sam dočel dneve 27. 28 in 29 junija t. l. — Gre se na sestanku v prvi vrsti za vprašanje, ali naj „Sokol“ praznuje svoj jubilej na sijajen način, ali pa naj se vrši to praznovanje v ožjem okviru? Po vsestranskem razmišljavanju sklenejo zborovaleci jednoglasno, da naj se praznuje društvena širidesetletnica v okviru, v kakršnem se je praznovala tri desetletnica, ki ni imela nikakih posebnih nevarščin za društvene finance. — Za izvršitev dostenjega slavlja se je osnovalo sedem odsekov in to: tehnični, stavbeni, finančni, jezdni, sprejemni ter bivališčni, zabavni in tajniški odsek. Trobentovi so pododsek tehničnega, pevci zabavnega in agitatorji finančnega odseka. Seveda mora biti ravno agitator še vsak član posebej, ker le tedaj je zagotovljen vspeh širidesetletnice. — Prihodnji teden bodo sklene seje vseh odsekov, h katerim bode odbor pismeno povabil njihove člane. Le-te prosi odbor že sedaj, da se zavoljo sestave posameznih odsekov, gotovo odzovejo vabilu. — Odsekove seje se morajo vršiti vsak teden; vsak drugi teden pa je skupna seja odborova in odsekovnih načelnikov. — Vsak odsek ima pravico, pomnožiti po potrebi števil svojih članov.

Ljubljansko prostovoljno gasilno društvo. Te dni se je oglašila deputacija ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva, obstoječa iz društvenega načelnika g. Ludv. Striceljina in društvenega zdravnika g. dr. Vinka Gregoriča pri predsedniku kranjske hranilnice g. Josipu Luckmannu in pri novoimenovanemu ravnatelju g. dr. Ant. Schopplu v. v. pl. Jonnwalden. Deputacija se je zahvalila najtoplje za izdatne podpore, katere prejema društvo od tega največjega denarnega zavoda v deželi, ter prosila g. predsednika kakor tudi g. ravnatelja, to naklonjenost društva tudi v naprej ohraniti. Dalje je deputacija opozorila omenjena gospoda na društveni podporni sklad za onemogle člane. Veliko udov deluje že nad 30 let v društvu. Koliko človekoljubnega dejanja iz same ljubezni do svojega bližnjega! Čas se bliža, ko bo društvo moralno prisiljeno te ude v starosti in onemoglosti izdatno podpirati. Gospoda odpolana sta prosila, naj kranjska hranilnica, pri znani radodarnosti, ob raznih prilikah, katere se ji nudijo, tega sklada nikar ne prezre.

Dobrodeleni prireditev. Večkrat smo že imeli priliko, povdarnati človekoljubno delovanje tukajnjega društva za rešitev in vzgojo zanemarjene mladine, česar pokroviteljstvo je ob njega ustavoviti prezel nadvojvoda Franc Ferdinand. Kakor se nam poroča, se v kratkem času ustanovi odbor gospa in gospodov z gospo baronico Heinovo, roj. grofico Arapinovo, na čelu, da mesece junija priredi veliko veselico pod milion nebotom v prid tega društva. — Vabilo za pristop v rečeni odbor se razpošljajo te dni.

„Še nekaj emancipacije.“ »Splošno slovensko žensko društvo« priredi jutri, v nedeljo javno predavanje v veliki dvorani »Mestvega doma«. Predaval bo gospodovnik dr. Fran Tominšek: »Še nekaj emancipacije«. Začetek točno ob 8. zvečer. Vstop je prost in je vsak dobrodošel.

Zanimiv razstava. »Pri Maliču so razstavljena vsakovrstna na Singerjevem šivalnem stroju iz delana vezenja, ki zbujojo splošno zanimanje med ženskim svetom. To zanimanje je pa tudi zasluzeno. Kdo bi bil še pred nekaj leti mislil, da je mogoče take fine, res umetniške stvari napraviti na šivalnem stroju. Danes pa se vsaka dama lahko v kratkem času nauči izvršiti cele podobe s šivalnim strojem. V razstavi je videti dve lepi veliki podobi: »Ladja v pristanu na Sénie« in »Resno vprašanje potem manjšo, posebno krasno izvršeno podobo »Romeo in Julija«, dalje dva izredno fino izdelana paravanta, pregrinjalo za polstoj gobeljn vzglavlje, fine šanske čipke za ovratnike, v španski tehniki izdelan ovratnik in manšete, v arab-

ski tehniki izdelane hišne čevlje in več drugih takih — lahko rečemo — umotvorov. Vsi ti umotvorji so izdelani s šivalnim strojem. Ni torej čuda, da se dame, ki imajo kaj smisla za ukusno opremljenje stanovanja, močno zanimajo za to razstavo in za takozvanou grenirsko tehniko, po kateri se take stvari posebno lahko in lepo napravljajo. Bodite obiski te razstave vsem damam toplo priporočen.

Pevsko društvo „Ljubljana“ priredi jutri t. j. v nedeljo dne 15. marca v areni „Nar. doma“ svoj „Robbinski večer“ z naslednjim vsporedom: »O petju sploh in o slovenski pesmi posebej po izvajanju g. I. Žnidarsiča ginn. prof. v Sarajevu, predava g. Fr. Orehek. Šaloigra: »Servus Petelinček«. Samospevi s spremjevanjem glasovirja in petje zborna. Saljiva pošta itd. Med predavanjem se mize ne pogrinjajo. Vstopnina za nečlane 40 vinarjev. Začetek točno ob 18. uri zvečer. Odbor ujedno vabi p. n. podporne člane in slav. občinstvo, da se zabavnega večera mnogoštevilno udeleže. Osobito opozarja pa cenj. pevski kroge na zanimivo razpravo o petju, kjer v njej je splošno za vse dovel poučnega gradiva.

Požar. Iz Borovnice se nam piše: V teku petih tednov imeli smo tri požare. Kar je posebno čudno, je to, da je požar nastal vsakokrat popoldan ob 3 uri, ne da bi se zvedelo na kak način da je nastal ogenj. Pred petimi tedni gorelo je v Sobčevem, v eno uro oddaljeni vasi od tu, in danes je zopet ne ve se kako požar uničil 3 gospodarska poslopja in le naši, res vrli požarni brambi se je zahvaliti, da ni postala obširna vas žrtva požara.

Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Logatcu priredi dne 19. t. m. veselico v prid glavnemu družbi. Poleg drugih točk vprizori se tudi gluma: »Oče so rekli, da le!« Ker so vse uloge v prav spretnih rokah, nadejati se je nekaj prav zabavnih uric, ki prinejejo lepi gmoteni vspeh glavnemu družbi.

Radeški diletanje nameravajo na velikonočni pondeljek vprizoriti narodno igro »Deseti brata«.

Samomor. Včeraj ob pol 7. uri zvečer se je ustrelil v Mariboru v svoji sobi jurist Mirko Triller iz Ljubljane. Kroglja mu je šla ravno mimo srca in ga težko ranila. Prepeljali so ga v bolnico, kjer leži nezavest.

Izpred sodišča. Pri trgovcu g. Supanu je pred kratkim neznan dolgorstež ukradel večjo množino papirja. Policija je šla tatu lovit. Pri tem lovu je naletela na sobnega slikarja Jos. Kramaria z Glinic. Mož je imel nekaj papirja in predno je še vedel kaj in kako, je bil že zaprt. Dne 13. t. m. je prišel pred sodnika. Pri obravnavi se je izkazalo, da je mož tisti papir, ki so ga pri njem našli, kupil in pošteno plačal in da ni v nikaki zvezi s tativo pri Supanu. Seveda je bil oproščen.

Garnizijske vaje. Danes zjutraj je bila tukajšnja garnizija alarmirana. Vse vojaštvu je odšlo na vaje proti Grosupljem, pa se vrnilo sele popoludne.

Zaprli so brezposelno deklo Marijo Žebre, ker je na sumu, da je ukradla svoji bivši gospodinji mesarjevi ženi Katarini Kunejevi na Tržaški cesti št. 15 nekaj denarja in in ji je tudi poneverila denar, s katerim bi ta morala plačati v prodajnici živila.

V roko vsekal. Včeraj popoldne se je na Glincah delavec Anton Mlakar, 47 let star, iz Železnikov vsekal v levo roko in si roko hudo ranil, da so ga morali prepeljati v bolnico.

Konj in hlapec zaspala na cesti. Ahlinov hlapec Janez Zoljak je danes ponoči zaspal na voz. Ko je konj to čutil, je obstal zadremal in kimal na cesti. Nad pol ure sta spala konj in hlapec, dokler ni prišel policijski stražnik in ju zdramil.

Skala v hiši. Predvčerajšnjim okolo pol 7. ure zvečer strgale so se v Skrbudroveu, občina Polšnik v hribu skale in se valile navzdol. Ena skala je priletelna na streho Konča nove hiše, prebila streho in strop in padla v sobo, kjer je bila posestnikova žena Marija Končan z otroci. Skala je ni zadela, pač pa jo je tramovje pobilo na tla in na glavu in na desni roki težko poškodovalo. Otroci so nepoškodovani. Včeraj popoldne so prepeljali ponesrečeno ženo v tukajšnjo bolnico. Skala, ki je padla v sobo, je tako velika, da jo ne morejo skozi vrata spraviti iz hiše.

Pri snaženju dreves ponesrečil. Posestnikov sin Ivan Maver iz Slavine se je predvčerajšnjim pri obsekavanju v snaženju dreves vsekal s sekirico in dlan desno

roke in se tako hudo ranil, da so ga prepeljali v bolnico.

Nezgoda na Poljanskem mostu. Včeraj popoldne je na mostu čez Gruberjev kanal na Poljanski cesti prišla perica Marija Lovoda iz Bizovika med voz in mostno ograjo. Voz jo je pritisnil k ograji in jo hudo poškodoval. Zgrudila se je nezavestna na tla. Prepeljali so jo z rešilnim vozom v deželno bolnico.

Nesreča v kamnolomu.

Delavec in kočar Ivan Vene iz Rovšč, občina Studenec, v krškem okraju, 42 let star, ozemljen, je ponesrečil v kamnolomu. Dobil ga je strel in poškodoval po desni roki in po očeh. Morali so ga prepeljati v bolnico.

Izgubljene reči. Na poti od Dunajske ceste po Kolizejskih ulicah do Lattermanovega drevoreda je bila izgubljena velika, volnena, siva ruta. — Vojaški sluga Alojzij Pfleger je izgubil na Marije Terezije cesti ali pa v Lattermanovem drevoredu dežnico, v kateri je imel 17 K.

Na Westfalsku se je odpeljalo danes ponoči 170 hrvaških delavcev. —

Mestna posredovalnica za delo in službe, Mestni trg št. 27. Od 1. do 12. marca je dela iskal 24 moških in 90 ženskih delavcev. Delo je bilo ponudeno 19 moškim in 66 ženskim delavcem. V 63 slučajih je bilo delo sprejet. Od 1. januarja do 12. marca je došlo 612 prošenj za delo in 542 delopunob. V 355 slučajih se je delo sprejelo. Delo dobre takoj: moški, 1 klepar, 2 mizarja, 2 vrtnarja, 11 konjskih hlapcev, vajenje za trgovino, brivce, kovače, pekarji. Ženske: 2 prodajalci, 1 trifikantinja, 2 šivilji, 1 gospodin, 1 sovarica, 3 kuharice, 9 dekle za vsako delo, 4 deklek o kromkom, 6 dekel za kmetsko delo. Službe iščajo, moški: 3 komiji, 1 skladničnik, 2 pisarji, 1 storznik, 1 najemnik, gostilne, 1 pažnik, več trgovskih slug. Ženske: 2 blagajničarki, več natakarje, 2 gostilniški kuharci, 1 dinarica. Stanovanja: Oddati je več mesečnih sob in stanovanja od 1 do 3 sob.

Majnovejše novice. Princezinja Elizabeta Windischgrätz je v Nizzi nevarno obolela.

— Tovarna za orožje v Steyrju je zaradi pomanjkanja dela zopet odprtila 400 delavcev. — Bivši nadporočnik Feliks Novak je bil v Lincu zaradi sleparij obsojen v pet letno ječo. — Giron izjavlja po ča pospisih, da ne misli iti v samostan, temeč se po porodu zopet zdržuji s princezino Lujizo ter bodeta odpotovala v Ameriko. — Boj med kmeti in orožniki. V vasi Slatina pri Sofiji je prišlo do bitke med kmeti in orožniki. V skupni sobi z ogljenčevim plinom deklici Erminija Murvarin Pavla Utmar. — Štrajk mežnarjev. V Krakovu so sklenili mežnarji stopiti v štrajk, ker jim cerkev oblasti njočejo zvišati dohodkov. — Za železnico med Sevnino in Južno Ameriko je daroval milijon Car negie 10.000 dolarjev. — Dražba Zolove zapuščine je donesla za knjige 12.229 frankov, za slike pa 30.000 frankov. — Štedenje na italijanskem dvoru. Italijanski kralj je znižal svojemu glavnemu kuharju mesečno plačilo od 500 na 300 kron. V svojem hlevu je imel dosečaj kralj 120 konj, od teh jih je prodrl 80. — Policista je umoril pri belem dnevu zloglašni tat Krzyzanowski v Lvovu. Obsojen je bil na vislico.

*** Papežev blagoslov za 1000 kron.** Zadnja leta prihaja toliko vsakovrstnih katoliških škandalov na dan, da je nemogoče, vse zabeleževati. Pomanjkanje prostora nasili, da marsikaj prezremo, kar bi bilo jasno podano. Tako n. pr. nismo mogli poročati o zanimivi obravnavi, ki se je te dni vršila v Lvovu in pri kateri se je pokazalo, s kako nečednimi sredstvi je katoliška zavarovalnica »Unio catholica« varale ljudi. Nekaj pa moramo iz te obravnavate le omeniti. Dognala je namreč, da je »Unio catholica« plačala v Rim 1000 K in za ta denar dobila papežev blagoslov zase in za vse svoje agente. Ne bomo razpravljali o tem, da papežev blagoslov ni zavarovalnici »Unio catholica« prav nič pomagal, ker je prišla vzlje papeževim blagoslovom v banker Kot. Nekaj drugačega načina pri tem slučaju: 1. da so bili deležni papeževega blagoslova tudi Židje, ker je znano, da je imela »Unio catholica« dosti židovskih agentov; 2. da je moralna »Unio catholica« plačati za papežev blagoslov 1000 K. Papežev blagoslov se dobri torej za denar, dobi ga celo nepošteno podjetje zase in za svoje židovske agente. Izvrstno! Kakor se vidi so se že vrnili Tecljevi časi.

*** Fonograf s papeževim blagoslovom.** Pariški list »Figaro« naznana, da razpošilja njegovo uredništvo za vse hudo ranil, da so ga prepeljali v bolnico.

Telefonska in brzjavna poročila.

Kamnik 14. marca. V seji

navzočnosti odbora in velike večine gostilničarjev soglasno sklenilo in s častno besedo potrdilo bojkotirati vse trgovce, kateri tržijo z vinom ali pivom v svojih prodajalnah.

Gostilničarji.

Dunaj 14 marca. Oficijo se potruje, da odstopi koroški deželni predsednik vit. Freydenegg. Njegov naslednik se najbrž že danes nominira.

Dunaj 14. marca. Glasilo nemških klerikalcev »Tiroler Stimmen« izjavlja, da se dr. Fuchs ni vdeležil Riegrovega pogreba kot zastopnik kluba in da klub povodom Riegrove smrti še kondoliral ni. To je zahvala nemških klerikalcev, da jih je Riegrova stranka tako požrtvovalno podpirala.

Dunaj 14. marca. Tudi veliki vojvoda toskanski se je pobotal s svojo hčerjo, ubeglo saško prestolonaslednico in je odpotoval k nji v Lindau. Bivši nadvojvoda Leopold Wölfling pojde v Ameriko, a Viljemina Adamovičeva ne pojde z njim.

Dunaj 14. marca. Pravila društva svobodomiselnih slovenskih akademikov »Sava« na Dunaju je vlada potrdila.

Dunaj 14. marca. »N. Fr. Pr.« trdi, da pride srbski kralj Aleksander v kratkem na Dunaj.

Praga 14. marca. Cesarjeva vnučinja, soprga kneza Otona Windischgraetzta, je v Nizzu nevarno zbolela. Profesor ginekologije na českem vseučilišču dr. Padlik je na brzjavni poziv odpotoval v Nizzo.

London 14. marca. »Times« poroča, da je bilo doslej vsled dovoljene amnestije izpuščenih iz zaporov 400 Bolgarov in 600 Macondonev.

London 14. marca. Dne 12. t. m. je bil izdan manifest, s katerim se naznana, da so pomiloščeni vsi tisti prebivalci Natala in Kaplandije, ki so toženi radi veleizdaje, a še niso obsojeni.

Gospodarstvo.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

imela je dne 12. marca 1903 svoj treti redni občni zbor. Iz letnega poročila razvidimo sledče bilančne številke: Aktiva: stanje

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka" v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 14. marca 1903.

Naložbeni papiri.

	Dinar	Blago
42% majeva renta . . .	100 60	100 80
42% srebrna renta . . .	100 60	100 80
40% avstr. kronska renta . . .	101 20	101 40
40% zlata . . .	121 30	121 50
40% ogrska kronska . . .	99 55	99 75
40% zlata . . .	121 70	121 90
40% posojilo dežele Kranjske . . .	99 75	—
40% posojilo mesta Slijetja . . .	100—	—
Zadra . . .	100—	—
40% bos.-herc. žel. pos. 1902 . . .	100 90	101 90
40% češka dež. banka k. o. . .	99 60	100 30
40% ž. o. . .	101 20	102 20
40% zast. pis gal. d. hip. b. . .	107 30	108 30
40% zast. pis. Innenst. hr. . .	101—	102—
40% ogr. centr. . .	101—	101 80
deželne hranilnice . . .	102—	102—
40% zast. pis. ogr. hip. b. . .	100—	100 70
40% obl. ogr. lokalne že- leznice d. dr. . .	100—	100 50
češka ind. banke . . .	100—	101 25
40% prior. Trst-Poreč lok. žel. . .	159 25	161 25
denoljskih želesnic . . .	268—	272—
304 25	306 25	266—
100 65	101 65	259—
304 25	306 25	259—
100 65	101 65	262—
89 25	91 25	259—
118 75	119 75	89 25
19 30	20 30	118 75
431—	436—	19 30
84—	88—	431—
75—	77—	84—
75—	78—	75—
55 25	56 25	75—
27 75	28 75	55 25
70—	74—	27 75
74—	78—	70—
437—	441 50	74—
52—	53—	437—
693 50	694 50	52—
1594—	1600—	693 50
689—	690—	1594—
745—	746—	689—
256 50	255 50	745—
705—	710—	256 50
391 50	392 50	705—
1646—	1656—	391 50
481 50	482 50	1646—
408—	407—	481 50
360—	363—	408—
148—	152—	360—
253 25	254—	148—

Srečke od leta 1854 . . .

" " 1860/1/ . . .

" tizske . . .

zemlj. kred. i. emisije . . .

ogrske hip. banke . . .

srbske à frs. 100—

turške . . .

Basilika srečke . . .

Kreditne . . .

Inomoške . . .

Krakovske . . .

Ljubljanske . . .

Avstr. rud. kriza . . .

Ogr. . .

Rudolfove . . .

Salcburške . . .

Dunajske kom. . .

Deležnice . . .

Južne želesnice . . .

Državne želesnice . . .

Avstro-ogrskie bančne del. . .

Avstr. kreditne banke . . .

Ogrske . . .

Zivinske . . .

Premogokop v Mostu (Brux) . . .

Alpinse montan . . .

Praške želes. ind. dr. . .

Rima-Murányi . . .

Trbovljenske prem. družbe . . .

Avstr. orožne tovr. družbe . . .

Češke sladkorne družbe . . .

Valute . . .

C. kr. cekin . . .

20 franki . . .

20 marke . . .

Sovereigns . . .

Marke . . .

Laški bankovci . . .

Rubli . . .

Zitne cene v Budimpešti . . .

dne 14. marca 1903.

Termin . . .

Pšenica za april . . . za 50 kg K 7 58

Rž . . . april . . . " 50 " " 6 73

Korza . . . maj . . . " 50 " " 6 10

Oves . . . julij . . . " 50 " " 6 17

Efektiv . . . april . . . " 50 " " 6 07

5 vinarjev ceneje . . .

Darila.

Upravnosti našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp.

M. G. za izgubljeno stavo z g. dr. P. 2 K.

Po Slavici Zupan v Ljubljani 7 K 20 K.

— Skupaj 9 K 20 K. — Živel!

Narodovo zdravilo. Iako se sme imenovati bolesti ustejuče, mišice in žive krečajoče, kot mazilo dobro znano „Mollovo francosko žganje in sol“, katero se splošno in uspešno porablja pri trpanju po udih in pri drugih nasledkih prehlajenja. Cena stekljenici K 1-20. Po poštrem povezeti razpoložila to mazilo vsak dan lekarom A. MOLL, c. in kr. dvorni zalogatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zalogah pa deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. 2 (10-4)

Zahtevajte

bogato ilustr. cenik pariškega blaga iz gumija, ki obsegajo čudovite novosti gratis in franko.

Zavod za izdelovanje blaga iz gumija

1 H. Schwarzmantel (734)

Dunaj I., Rothenthurmstrasse 16.

Pri kroničnem sapnem

in pljučnem kataru

se je sijajno izkazal

rogaški „Styria“-vrelec

kot voda za grglevanje.

Sladna vina. Po firmi Svatek in tovariji v Smichovu so bila že pred dnevi časom spravljena v promet medicinalna vina, ki so prirodnem potom izkavšena iz sladove mladične ter ne samo popolnoma nadomeščajo vina iz grozja in iz sadja, nego ta se prekašajo glede mnogočne zavojnih snovi, oglednjene hidrata in fosfatov. Kakor tudi glede prijetnega ukusa, tako da so popolnoma sposobna, nadomeščati draga južna vina. Ta sladna vina, ki so po uradni analizi klasifikovani kot do celo čisti prirodni produkti, dobre s primešanjem različnih medicinalnih substanc, kakor so: preparati od železa, ekstrakti kitajskega in kondurangovega lubja, značaj medicinalnih vin, ki po svoji kakovosti in po svojem učinku nadirajujo vse inozemske preparate, tako da jih gospodje zdravniki tako pogostoma mesto naslednje imenovanih predpisujejo. Zlasti Maitoferrochin, kitajsko železni Malaga, ki pri vseh slabostih malokrvnosti in rekonvalenciji po težkih bolezni istotno učinkuje, kakor draga kitajsko vino z železom Serravall, dalje Malto Condurango, kitajski Malaga in Sherry, ki so znamenita sredstva pri stareh želodčnih boleznih, se najtopleje priporočajo in bi se moralna v tacih slučajih vedno rabiti, ker omogoča nabavo nizka cena priljubljenih preparatov firme Svatek in tovarisi v Smichovu.

Franz Wilhelm-ov čistini
ej od Franca Wilhelma lekarnarja, c. kr. dvornega založnika v Neunkirchen, Niže Avstrijsko, je dobiti po vseh lekarnah za ceno 2 K avstr. veljavne in zaboječek. Kjer ga ni, direktna razpoložljivost. 15 zaboječkov skupaj 24 K in se na vse avstro-ogrsko pošte pošilja franko. Za znak pristnosti je na zaboječku vtisnjena grb triske občine Neunkirchen (devet cerkv). (749)

„Le Délice“
cigaretni papir, cigaretne stročnice.
Dobiva se povsod. (705-1)
Glavna zalog: Dunaj, I., Predigergasse 5.

Meteorologično poročilo.

Vsična nad morjem 306-2. Srednji zračni tlak 736-0 mm.

Mar	Čas	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo
13.	9. zv.	738 1	26	sl. sever	jasno
14.	7. zj.	739 1	— 28	sl. jvzhod	mehla
	2. pop.	737 7	10 2	sl. jvzhod	jasno

Srednja včerajšnja temperatura 31°, normale: 31°. Mokrina v 24 urah: 0 mm.

Zahvala.

V najglobiji bolesti vsled bridle izgube svoje iskreno ljubljene soprove, oziroma materje, tašče in stare matere, gospo

Ane Zottich

izrekam v svojem in v imenu otrok vsem ostalim sorodnikom, cenjenim prijateljem in znancem za dobrohotno sočutje med boleznjijo in ob smrti, kakor tudi za častno spremstvo drage premi nule k zadnjemu počitku in za podarjene vence svojo najsrcejšo in najtoplejšo zahvalo.

Ljubljana, 12. marca 1903.

Peter Zottich

(748) c. kr. pismonoša v p.

Zahvala.

Za presrečne in nebrojne dokaze sočutja povodom smrti našega iskreno ljubljenega, nepozabnega očeta, oziroma starega očeta, brata in tista, gospoda

Franc Didič-a

za mnogobrojno spremstvo k zadnjemu počitku priznega ranjika izrekam svojo najskrcejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, preč. duhovščini, g. uradnikom, državnim, profesorjem in učiteljstvu, slav. mestnemu zastopcu, veteransku in ogojenščemu društvu, slav. Čitalnici in Kazini, slav. zadružni rokodelcev, krčmarjev in mesarjev, častitim usmilenjam na Marfu pri Idriji, g. uradnikom, državnim, profesorjem in učiteljstvu, slav. mestnemu zastopcu, veteransku in ogojenščemu društvu, slav. Čitalnici in Kazini, slav. zadružni rokodelci, krčmarjev in mesarjev,

Učenec

se sprejme v trgovino z mešanim blagom pri Alojziju Jerančič-u v Ljubljani. (727-1)

Stanovanje

3 ali 4 sobami in s pritiklinami išče se za maj-termi.

Ponudbe na upravnštvo »Slov. Naroda«. (720-2)

Mala

špecerijska trgovina

v Ljubljani
z lepim prometom in vso opravo se radi rodbinskih razmer takoj odda. (713-2)

Vprašati je pri Iv. Jebačin-u.

Dobro idoča

trgovina

špecerijskega in mešanega blaga v Ljubljani se takoj proda po tovarniških cenah. Ne zahteva se takojno plačilo, temveč se to uredi po dogovoru. (729-1)

Kje? pove uprav. »Slov. Naroda«.

Dobra kuharica

ki je izvezbana v vseh hišnih opravilih in ki zamore sama gospodinji, dobi stalno službo v ljubljanski okolici. (714-2)

Natančneje pove iz prijaznosti J. C. Praunseiss, delikatesna trgovina v Ljubljani, Glavni trg.

Zaga

na vodi Krki se dá v najem za eno ali pa tudi do štiri leta samostojnemu žagarju, ki zna žago tudi sam popraviti.

Več se izve pri Matjažu v Zagradcu, Dolenjsko. (700-2)

Trgovina gestilna in hiše

na prodaj ali v najem pod jako ugodnimi pogoji.

A. Casagrande
Ajdovščina, Primorsko (nova železniška postaja). 721-1

Zahtevajte ilustrovane cene

žarnic

(Glühlichtlampen). Najbolja in najceneja razsvetljava. (735-1)

Johannes Heuer
Dunaj, IV. Mühlgasse 3.

Za bolne, malokrvne, zopet ozdravite, dame in otroke itd.

Maltoferrochin

Malto-China-Malaga-vino z železom.
Maltochin, China in Sherry 1/2 steklenica 3 K; 1/2 steklenica 1 K 60 V.

Malto-Condurango
Malto Popsir-vino
1/2 steklenica 4 K; 1/2 steklenica 2 K 20 h.

Po naravnem kisanju s primeskom južnovinskih drož iz najboljšega jemonevoga slada narejena.

Malaga, Scherry, pelinkovec, sladorne samomaščine (Malz-ausbruch) po ceni

se dobiva po vseh lekarnah.

Prospekti, ceniki in vzorci na zahtevanje zastonj.

Prva Malton-vinska kisalnica in velika klet

Svatek & Co.

Praga-Smichov nasproti zahodnemu kolodvoru 861. (724-1)

Učenec

14-15 let star, krepak in zdrav ter iz pošte ne rodbine, se sprejme v trgovini z mešanim blagom.

A. Pogačnik v Cerknici.

Kovaškega učenca

krepkega, iz dobre hiše, 15 do 16 let starega, v sprejme takoj

698-3 Josip Škerlj
kovaški in podkovski mojster na Glinca pri Ljubljani.

Spretné, solidne potovalne uradnike

(akviziterje)

za vse zavarovalne stroke v sprejme proti visoki proviziji, sčasoma tudi s stalno plačjo, tukajšnji glavni zastop stare, na Kranjskem že dolgo poslujoče tuzemske zavarovalnice.

Lastnorocno pisane ponudbe naj se posiljajo pod: „Akviziter 23“ upravnstvu „Slov. Naroda“. (608-7)

Radi pomanjkanja prostorov prodajam

vse pohištvo

kar ga je v zalogi za lastno ceno.

Fran Burger, mizarstvo Spod. Šiška. (736-1)

Posojilnica v Radovljici

vabi svoje zadružnike na

občni zbor

ki se bode vršil

dne 23. sušca 1903

v društveni pisarni.

Dnevni red:

1. Potrjenje letnega računa za 1. 1902.
2. Razdelitev dobička.
3. Volitev ravnateljstva.
4. Volitev nadzorstva. (742)
5. Slučajnosti.

Zaključek in bilanca ležita društvenikom v pisarni na upogled.

Išče se trgovski pomočnik

več trgovine z norimberškim blagom, za večjo trgovino v Ljubljani. Pomočniki z dežele imajo prednost.

Istotam se sprejme

vajenec

iz boljše hiše.

Ponudbe na upravnštvo »Slov. Naroda« pod št. 692. (694-3)

Jako dobro, belo in rdeče, novo

Vino

lastnega prideka, iz najboljših leg

prodam po jako ugodnih cenah.

Anton Laurinšek

Trška gora, Krško. 725-1

Reflektantom pošiljam na zahtevo vzorce.

Celo SV. pišmo

v slovenskem jeziku

se dobiva pri (629-3)

potovalcu Franu Južina

Ljubljana, Rožne ulice št. 23.

Po pošti se pošilja proti poštnemu povzetju.

Svojo trgovino

z vso opravo

oddam za šest let v najem.

Natančneje se izve pri Gustavu Hochu v Deseniču, Hrvatsko Zagorje. (630-6)

Poskusite J. Klauerjev, Triglav'

pristni rastlinski likér.

Oživlja želodec.
Budi tek in prebavo.
Daje dobro spanje.

Edino pristen od založnika:

Edmund Kavčič v Ljubljani. (11-80)

državne železnice.

C. kr. avstrijske državne železnice v Bežaku.

Izved iz voznega reda.

veljavien od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osotni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussée, Solnograd, čez Klein-Reiffing v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osotni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osotni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osotni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reiffing v Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osotni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in Kočevje. Osotni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novomesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiž. Ob 3. uri 25 m zjutraj osotni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isk, Aussē, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda.) — Ob 7. uri 12 m zjutraj osotni vlak iz Trbiž. — Ob 11. uri 17 m dopoldne osotni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejvice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osotni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakova, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osotni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, Solnograda. — Praga v Novega mesta in Kočevje. Osotni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevje, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straža, Toplice, Novega mesta, Kočevje, in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odih iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne in ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne in ob 6. uri 10 m zvečer. (1)

Joyndson-ov pristen angleški pisemski papir.

Najfinješi papir za bančno pošto, za pisaine stroje in za risanje ter pivni papir.

Opreme papirja v najboljših škatljah.

Dobiva se po vseh boljših trgovinah s papirjem. (733-1)

Ww. Joyndson & Sij tovarne za papir

St. Mary-Cray (Kent)

Angleško.

Podružnica na Dunaju, I. Elisabethstrasse.

Prva hrvatska

največja, najsolidnejša in najcenejša tovarna

zastorov (rolet) in zatvornic (žaluzij)

lesenih in železnih valjčastih zatvornic (Rollen-läden) za prodajalne

Zagreb llica št. 40 G. SKRBIC Zagreb llica št. 40

priporoča svoje solidne in cene izdelke.

Naročila izvršujejo se točno in najsolidnejše.

Naznanilo. Kdor

hoče poceni in dobro blago, naj naroči moj novi cenik, ki ga pošljem zastonj.

Posebno priporočam

novosti v stenskih urah z novim stolpovim bitjem.

Šivalni stroji Singer in vse druge vrste

pripravne za domačo rabo, po zelo nizkih cenah.

Vsa popravila točno in cenó. Umetna delavnica v I. nadstropju.

Za obilen obisk se najtoplejše priporočam

FRAN ČUDEN urar, trgovec in posestnik v Ljubljani, Mestni trg

eksportna tvrdka na debelo in na drobno, član Švicarskih tovarn „Union“, založnik c. kr. dolenjskih železnic. (42-18)

„ANDROPOGON“

(Iznajdilec P. Herrmann, Zgornja Polkava)

je najboljše, vsa pričakovana prekašojoče sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo, ampak skozi leta z nenavadnimi uspehi izkušena in zajemčena neškodljiva tekočina, ki zabranjuje izpadanje las in odstrani prahje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno barvo. — Mnogoštevilna priznana Cena steklenica 3 K.

Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloge in razpolijate

Josip Reich

parna
barvarija in kemična spiralnica
ter likanje sukna
Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4.
se priporoča za vsa v to stroko spa-
dajoča dela.
Postrežba točna.
Cene nizke.

10

Sprejem zavarovanja človeškega življenja po najraznovidnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujocimi se vplačili.

Vsek član ima po pretekli petih letih pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Reservni fondi: 25,000,000 K izplačane odškodnine in kapitalje: 75,000,000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vsekozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojavnina daje:
Generalni zastop v Ljubljani, česar pisarne so v lastnej bančnej hiši
v Gospodskih ulicah štev. 12.

Zavaruje poslopijo in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantnejše. Uživa najboljši sloves, koder posluje Dovoljuje iz čistega dobika izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Optični zavod J. P. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod tranco 1
priporoča svojo veliko zalogu
vsakovrstnih očal, lovskih
in potnih daljnogledov ter
vseh optičnih predmetov.

Zaloga in edina prodaja
monogramov
za zaznamovanje perila,

Zaloga
grammophonov
ki igrajo izrecno močno in natančno.

Stari trg 21. Glavni trg 6.
Vegove ulice 12.

Pekarja
in slaščičarna

J. ZALAZNIK

Prodaja moke
in raznovrstnih živil.
Prodaja drv in oglja.
Stari trg 32.

J. S. Benedikt
v Ljubljani, Stari trg
tik glavne prodajalne
na voglu).

Največja zaloga
klobukov
najnovejše façone.
Nizke cene.
Prodaja na drobno in debelo,
ceniki brezplačno.

Augst Agnola

Ljubljana
Dunajska
cesta 13.

Velika
Zaloga
steklenine,
porcelana,
svetilk,
zrcal,
šip itd. itd.
po najnižjih
cenah.

7 stavbenih parcel

na Poljanah, blizu bodočega novega gimnazijskega poslopija in jezuitskega kolegija, med Poljansko in sv. Cirila in Metoda cesto, je

po ceni na prodaj.

Več in natančneje pri c. kr. notarju dr. Franu Vuku,
Miklošičeva cesta št. 24.

(718-1)

„The Gresham“
zavarovalna družba za življenje v Londonu.
Filiala za Avstrijo:
Dunaj, I., Giselastrasse št. 1
v hiši društva.

Društvena aktiva dne 31. decembra 1900 kron 184,387,703—
Letni dohodki na premijah in obrestih v letu 1900 33,357,497—
Izplačila za zavarovalne in rentne pogodbe in za nazaj-kupe itd. od 405,307,367—
obstajanja družbe (1848) 50,898,287—
Med letom 1900 je društvo izpostavilo 5556 polic z glavnico 936—12—
Za specjalno varstvo avstrijskih zavarovancev je „The Gresham“ do dne 31. decembra 1900 založilo vrednostnih papirjev v znesku 21,039,000—

pri c. kr. ministerjalnem plačilnem uradu na Dunaju.

Prospekti in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za

predloge daje brezplačno
glavna agentura v Ljubljani pri G. Zeschko
vila nasproti „Narodnemu domu“.

GLOBUS- snažilni ekstrakt

snaži bolje, nego vsako drugo snažilno sredstvo.

Edina zaloga tovarni za čevlje

D. H. Pollaka na Dunaju.

Najudaneje podpisana si usojam p. n. občinstvu naznani, da imam
vedno v zalogi jako bogato izberi vsakovrstnih

obuval za gospode, dame in otroke kakor tudi športnih obuval.

Da se izognete manj vredne konkurence, pa-
zite natanko na tovarniško znamko, ki je vtisnjena
na podplatihi.

Za mnogobrojen nakup prosi ter se priporoča s posebnim
spoštovanjem

Julija Stor

(3121-8)

Lastnica

samo v Prešernovih ulicah št. 5 (prej Slonova ulice) v Ljubljani.

Zunajna naročila se izvršujejo točno in najbolje.

Dne 16. marca t. 1.

otvoritev trgovine velikega angleškega skladišča oblek prve vrste

Mestni trg štev. 5

F. M. Netschek, c. kr. dvorni založnik

Oroslav Bernatović, poslovodja.

Največja izbera najnovejših, najfinjejših oblek za go-
spode, dame in otroke, kakor tudi kostume, bluze
iz svle, bagra, sukna itd. **Klobuki** za gospode od
najboljših tvrdk, kakor P. & C. Habig, c. kr. dvorni
izdelovalci klobukov na Dunaju.

(737-1)

Obleke za gospode in uniforme vsake vrste
po meri izvršijo se najfinjejše na Dunaju.

Vedno največja izbera.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Reservni fondi: 25,000,000 K izplačane odškodnine in kapitalje: 75,000,000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vsekozi slovansko-narodno upravo.

(26-30)

Vsa pojavnina daje:
Generalni zastop v Ljubljani, česar pisarne so v lastnej bančnej hiši
v Gospodskih ulicah štev. 12.

Zavaruje poslopijo in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantnejše. Uživa najboljši sloves, koder posluje Dovoljuje iz čistega dobika izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

I tropinovo žganje

fino 48/50%no. (591-3)

po 1 krono liter

iz Bozna s posodo vred od 20 litrov
naprej razpošilja z zagotovilom solidne
postreže proti povzetju ali predplačilu.Avgust Pardatscher
žganjarnica in vinska klet
Bozen, Juž. Tirolsko.2 para 1^a usnjatih čevljev
samo gld. 4.90.Čevlji za gospode in dame z razteg-
ali za zavezovati, črni, najboljše usnje, so-
lidno delo, najnovejšega kroja, sploščati ali
okrogli, v klinici zbiti podplatil, za sam-
4 gld. 90 kr. Najfinje, zelo e elegant-
delo, zajamčeno ročno delo, črni ali rujavi.
Pove naj se dolžina noge in centimetri.
Pošilja se po pozetu Menjava dovoljena
ker je naše podjetje strogo solidno.

Razpošiljalnica čevljev

Exportni oddelek. (606-3)

Brno, Zeile 11

100 miljonov razglednic

najokusnejših, najlepših in najnovejših tla-
skanih zlatu in svil kakov: velikonočne
pokrajske, cvetlične, umetniške, genre-
voščilne in godovne razglednice, 100 kom-
adov sortiranih 3 K 60 v. Pri odvetju
800 komadov 9 K. Vsak narodenec dob-
je po vrhu zastorn krasno mapo pism-
skega papirja s kuverti. Razpošilja se po
povzetju — Po 50 komadov se razpošilja
le, ako se naročnina 2 K 20 v. naprej po-
sije in sicer franko. (423-5)

Razpošiljalna tvrdka Eberson

Dunaj XX/I, poštni predel.

FR. P. ZAJEC

Ljubljana

Stari trg štev. 28
urar, trgovec z zlatnino in srebrino in z
optičnimi predmeti.

Nikolasta remontoar
ura od gld. 1.90.
Srebrni cilinder rom.
ura od gld. 4.—
Ceniki zastonji in franko.

MODERCE

stančno po životni meri za vsako starost,
za vsaki život in v vsaki facon

perilo, klobuke za dame, ikana in kraka
roba na debelo in na drobno.

priporoča
HENRIK KENDA

v Ljubljani, Glavni trg 17.

Važno! Za Važno!
gospodinje, trgovce in živinorejce.

Najboljša in najcenejša posrežba
za drogve, kemikalije, zelišča, cvetja,
korenine itd. tud po Kneippu, ustne
vode in zobni pršek, ribje olje, re-
dilne in pospalne moke za otroke,
dišave, mla in sploh, vse toaletne
predmete, fotograficne aparatne
in potrebščine, kirurgična obvezila
vsake vrste, sredstva za desinfekcijo,
vosek in paste za tla itd. —
Velika zaloga najfinješega rumna in
konjaka. — Zaloge svežih
mneralnih ved in solij za kopel.

Oblasti, konces oddaja stupov.

Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol,
dvojna sol, soliter, encjan, kolmož,
krmilno apno itd. — Vnajan naročila
se izvršujejo točno in solidno.

→ Drogerija ←

Anton Kanc
Ljubljana, Šelenburgove ulice 3.

Klobuke
najnovejše façone
priporoča po najnižji ceni

Blaž Jesenko
Ljubljana, Stari trg 11.

Anton Presker

krojač in dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov

Ljubljana, Sv. Petra cesta 16
priporoča svojo veliko zalogo
gotovih oblek za gospode in dečke,
jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov i. t. d.

Obleke po meri se po najnovejših
uzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Za jetične. Na zdravniškem kongresu je konstatoval prof. pl. Leyden, da je samo v nemški državi okoli 1.200.000 ljud stalno bolnih za jetiko, izmed katerih jih umrje na leto okoli 180.000 za to grozno bolezni. Jetično bolezen provozujejo tuberkulozni bacili, kakor se je spoznalo. Te bacile vdihava vse sicer vsak človek, zakleniti jih ne moremo. Ako pa slučajno veliko ljudi, ki take bacile vdihavajo, ne oboli za jetiko, potem nam to dokazuje, da ima človeško telo spremnost, tako vdihane tuberkulozne bacile storiti neškodnosti. Ondi, kjer se sapnik raztegne v fine vejice — tako imenovane „bronchie“, ki vodijo v pljuča, ležita dve žlez, tako imenovani „bronchial“ ali pljučni žlezzi; k temu pa to služiti, so učeni zdravniki precej dolgo tuhtati. Zdaj seveda vemo iz preiskavanj drja Hoffmanna, da ti žlezzi napravljati čisto poseben sok, ki uničuje boleznične kali, predno morejo iste pričeti svoje razdivljače opravilo v pljučih. Kjer pa oni žlezzi vsled podedovane bolezni, slabosti ali drugega organičnega moreja ne morejo dajati dovolj soka, in kjer so postala pljuča valed prehlajena ali prahu ali drugih vplivov občutljiva, tam se morejo vrvajati se tuberkulozni bacili vseliti in prej ali pozneje izbruhnu.

Pametna misel je torej nasla, da se morata utrditi in ojačiti oni bronchialni žlezzi, ako se namernava uničiti tuberkulozne bacile.

Tega se je oprijel dr. Hoffmann ter je sam iznašel iz one okrepujoče snovi pljučnih žlez zdravil zoper pljučne bolezni (kronične katarhe in jetiko), katero je imenoval Glandulén.

Glandulén ni nič strupenega pa tudi nič kemično izmišljenega, temveč se napravila iz svežih bronchialnih žlez popolnoma zdravih in pod živinozdravniškim nadzorstvom zaklanih koštrunov — narava sama ponuja nam zdravil zoper bolezni, treba jih je poiskati. Bronchialne žlezze se pri nizkih toplotah suše v brezvrščnem prostoru ter stisnejo v tablete.

Ako se rabi Glandulén po predpisu, potem povspremuje tek, razvedruje, moč in debelost se množi, izginja pa mrzlaca, nočni pot in kašelj — hrakeljni izginejo in človek začne okrevari.

Veliko število zdravnikov in zasebnih oseb je potrdilo velikansko vrednost tega sredstva zoper jetiko. Kjer niso že druga sredstva pomagala, tam je pomagal Glandulén.

Glandulén se izgotavlja v kemični tovarni dr. Hoffmanna naslednikov v Meerane (Saksosko) ter se dobiva v vseh lekarnah, kakor tudi v zalogi **B. Fragnerja**, c. kr. dvornega zalagatelja, Praga 203/III, v steklenicah po 100 tablet à 5.50 K, 50 tablet à 3 K. — Natančne brošure o zdravljenju ter poročila bolnikov pošilja na zahtevanje tovarna gratis in franko.

I (245-6)

Svet. razstava v Parizu 1900 „Grand Prix“.

Svetovnoznan ruski karavanski čaj
bratov
K. C. POPOFF
MOSKVA
c. kr. dvornih zalagateljev.
Najnovejše blago. Najnovejše blago.

Pisarna: Dunaj, VII/2, Breitegasse 9.
Na drobno se dobiva v vseh zadevnih finejših trgovinah v originalnih zavitkih 2663-10.

Jako zabavni
so
koncertni aparati
s ploščami.

Aparat kakor kaže podoba
stane 75 K.
Večji aparati, kakor tudi
automati za gostilničarje
do 240 K. (732-1)
Prodaja tudi na obroke.
Velika izbera
gramofonskih plošč.
govori,
se smeje,
poje in
žvižga.
Zamenjava starih plošč.
Ceniki zastonji.

RUDOLF WEBER
urar v Ljubljani, Stari trg štev. 16.

in šopke s trakovi in napisi in sploh vse v mojo stroko spadajoče predmete po najnižjih cenah.

Ilustrovani ceniki za l. 1903 se dobivajo brezplačno.

Za obilno naročbo se priporoča z odličnim spoštovanjem (3134-24)

Alojzij Korsika
umetni in trgujoči vrtnar v Ljubljani.

Priporočilo!

Podpisani priporočam
svojo bogato zalogo

semen

ki je edina na Kranjskem strokovno urejena trgovina s semeni ter imam vsa krmska, zelenjadna in cvetlična semena, prava in dobro kalina, za katerih kakovost jamčim.

Nadalje imam mnogo vrnstvene cvetlice v lončih ter sveže in suhe palme. Tudi izdelujem sveže in suhe vence

in šopke s trakovi in napisi in sploh vse v mojo stroko spadajoče predmete po najnižjih cenah.

Ilustrovani ceniki za l. 1903 se dobivajo brezplačno.

Za obilno naročbo se priporoča z odličnim spoštovanjem (3134-24)

Alojzij Korsika
umetni in trgujoči vrtnar v Ljubljani.

Zamore se lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi
brizgalnicami

nove sestave, koje
od desne in leve
strani vodo vlečejo
in mečejo. V vsakem
polozaju delujoče,
kretanje brizgalnice
nepotrebno!

R. A. SMEKAL

■ Zagreb ■

(72-6)

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi,
pasov, sekiric, sesalk in gospodarskih strojev.

**Največja zaloga
oblek**
za
gosphe in deklice,
gospode in dečke.
Solidno blago.

Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernove ulice 9
svojim p. n. cenjenim odjemalcem vlijudno naznanjata,
da so mične
* spomladanske novosti *

(616-3)

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
priporoča svoj pripoznano izvrsten **Portland-cement** v vedno jednakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote daleč nadkritjujoči dobroti, kakor tudi svoje priznane izvrstno **apmo**.

Priporočila in spričevala
raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago.
Centralni urad:

Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Knezovi hiši, na Marije Terezije cesti št. 1

obrestuje hranilne vloge po 4½ %

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure: razun nedelj in praznikov vsak dan od 8.-12. ure dopoludne. (304-30)

Poštnega hranilnega urada štev. 828.406. Telefon štev. 57.

Založena 1847.

Založena 1847.

**Tovarna pohištva
J.J. NAGLAS**
v Ljubljani

Zaloga in pisarna: Turjaški trg št. 7 Trnovski pristan št. 8-10

priporoča po najnižji ceni:

oprave za spalne sobe, oprave za jedilne sobe, oprave za salone, žimnate modroce, modroce na peresih, otroške vozičke, za store, preproge itd.

Prva tržaška destilerija za konjak

CAMIS & STOCK v Barkovljah pri Trstu

priporoča domaći

zdravilni konjak

po francoskem sistemu samo v izvirnih steklencih z nadzorstvenim zamašenjem preiskovalnice za živila in jestvine, Dunaj IX, Spitalgasse 31

ki je odobrena od vis. c. kr. ministrstva notranjih zadev. 1 stekljica 5 K, ½ stekljice K 2.60.

V Ljubljani se dobiva pri tvrdkah: J. Jebačin, Kham & Murnik, S. Kordin, A. Lillek, A. Sarabon, Viktor Schiffrer, F. Terdina. (48-19)

Najpozornejša

= postrežba =

Najnižje cene.

Naročila z dežele izvršijo se točno.

Solidno blago.

Razpis.

Podpisani krajni šolski svet na Skaručni razpisuje s tem naroč za oddajo zgradbe nove ljudske šole na Skaručni

potom javne dražbe na dan 22. marca 1903 ob 2. uri popoldne in sicer na podlagi načrtov in proračunov sledeča dela:

1. Zgradba šolskega poslopja v znesku . 14228.20 K
2. Šolska oprava v znesku 563.45 K

Skupaj 14791.65 K

Ponudnik se podvrže 5% kavcijski in raznimi stavbenimi pogoji. Proračun in načrti so na razpolago pri krajnem šolskem svetu na Skaručni in sicer pri g. Matej Sršenu. Tu se tu i zvedo stavbeni pogoji.

Krajni šolski svet na Skaručni

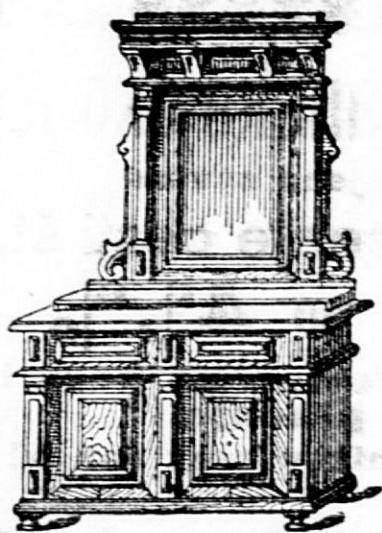
dne 6. marca 1903.

Matej Sršen, predsednik.

.....

Prva kranjska mizarska zadruga

v Šent Vidu nad Ljubljano

se priporoča sl. občinstvu v naročitev raznovrstne temne in likane **sobne oprave** iz suhega lesa solidno izgotovljene po lastnih in predloženih vzorecih. **Velika zaloga** raznovrstne izdelane **oprave za salone, spalne in jedilne sobe** je na izberu cenejnim naročnikom v lastnem skladislu tuk kolodvora v Vižmarjih.

V prav obilno naročitev se priporoča

Jos. Arhar

načelnik. (81-10)

Velik krah!

New-York in London nista prizanašala niti evropski celini ter je bila velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati vso svojo zalogo proti majhnemu platu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne gld. 6.60 in sicer:

6 komadov najfinjejših namiznih nočev s pristno angleško klinjo;
6 komadov amerikanskih patentiranih srebrnih villo iz enega komada;
6 komadov " " jedilnih žlic;
12 komadov " " kavnih žlic;
1 komad amerikanska patentirana srebrna zajemalnica za juho;
1 komad amerikanska patentirana srebrna zajemalnica za mleko;
6 komadov angleških Viktorija čašic za podklado;
2 komada efektnih namiznih svečnikov;
1 komad cedilnik za čaj;
1 komad najfinjejsa sipalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo gld. 6.60.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6.60. Američansko patent srebro je skoz in skozi kavino, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garanjuje. V najboljši dobi, da leta inserat ne temelji na **nikaknji slepariji**, zavzemu se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrnil brez zadružka znesek in naj nikdo ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to **krasno garnituro**, ki je posebno priklašča kot **prekrasno**.

svatbeno in priložnostno darilo
kakor tudi za **vsako boljše gospodarstvo**. — Dobiva se edino le v

A. HIRSCHBERG-a

eksportni hiši američanskega patentiranega srebrnega blaga
na Dunaju II., Rembrandtstrasse 19/M. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje.

Cistilni pratek za njo stane 10 kr.

Pristno le z zrazen natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izvleček iz povalnih pisem.

Bil sem s pošiljatvijo krasne garniture S patentirano srebrno garnituro sem
jako zadovoljen. Ljubljana. jako zadovoljen.

Oton Bartusch, c. inkr stotnik v 27. pešp. Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je Vaša garnitura v gospodinjstvu kako koristna, prosim, da mi pošljete še

jedno. — Št. Pavel pri Preboldu.

Dr. Kamil Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

Največja in najstareja parobrodna družba na svetu poseduje 279 parnikov.

Najvarnejše, najhitre in največje vrste velikanskih parnikov, ki samo vozijo potnike in cesarsko pošto

iz Hamburga v Novi-York so

m dolg

»Deutschland«	212
»Auguste Victoria«	168
»Moltke«	160
»Pennsylvania«	171
»Graf Waldersee«	170
»P. latia«	140
»Batavia«	152
»Bulgaria«	152
»Fürst Bismarck«	200
»Columbia«	140
»Blücher«	160
»Pretoria«	170
»Patricia«	171
»Phoenicia«	140
»Belgravia«	152
»Armenia«	170

Hamburg-Novi-York le 6 dni.

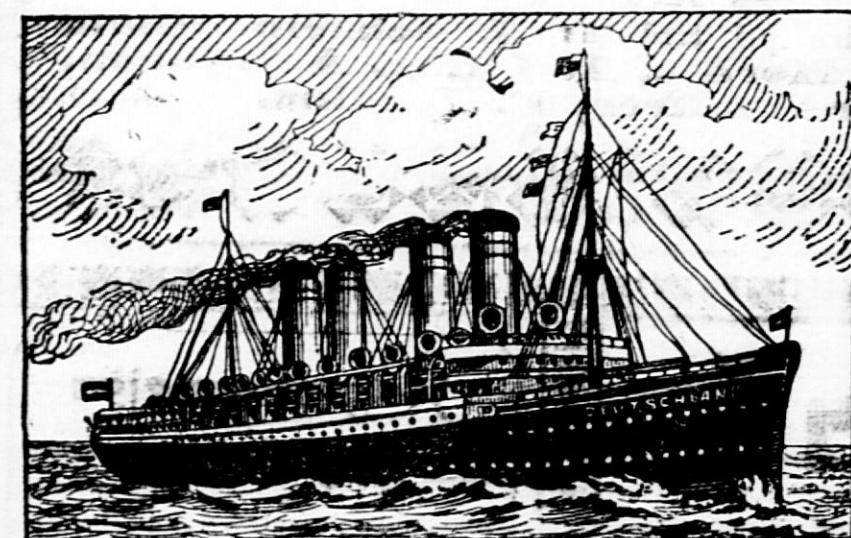
Vozne karte po predpisanih najnižjih cenah prodaja ter daje pojasnila točno in brezplačno

oblastveno potrjena agentura (2758-19)

Hamburg-Amerika Linie

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 31

takov na desno od južnega kolodvora, ob progi električne železnice.

AVGUST REPIČ

sodar
Ljubljana, Kolezijske ulice 16
(v Trnovem)
izdeluje, prodaja in popravlja
vsakovrstne

K sode po najnižjih cenah.
Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

Pri nakupovanju
suknenega
in manufakturnega
blaga
se opozarja na tvrdko

HUGO IHL

v Ljubljani
v Špitalskih ulicah št. 4.

Velika zaloga
suknenih ostankov.

Pariski moderci!

Spredaj ravna oblika,
ne tišči na želodec.
priporoča v največji izberi
flojzij Persché
v Ljubljani
Pred Škopijo št. 21.

Tovarna in prodaja oljnatin
barv, firneža in lakov.

→ Električni obrat ←

Ustanovljeno Brata Eberl 1842.

Prodajalna in komptoir:

Miklošičeva cesta št. 6.

Delavnica:

Igriske ulice št. 8.

Pleskarstvo mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv. Juž. Želoz.

Slikarja napisov.

Stavbinska in pohištvena pleskarja.

Velika izbirka dr. Schoenfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, stedilnega mazila za hrastove pode, karbonilne itd.

Posebno priporočava slav. občinstvu največje, najboljše in neprecenljivo

sredstvo za lizanje zobnih tal pod imenom „Rapido“.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznano reelin

in fino po najnižjih cenah.

Frid. Hoffmann

→ kurar ←
v Ljubljani, Dunajska cesta
priporoča svojo največjo zalogu

vseh vrst

žepnih ur

zlatih, srebrnih, izstule,

jelek in nikla

kakor tudi stenskih ur,

budilki in salonskih ur,

vse samo dobre do

najfinješe kvalitete po

nizkih cenah.

Novosti

žepnih in stenskih urah so vedno

11 v zalogi.

Popravila se izvršujejo najtočneje.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Pred ponarejanjem se hrani z vzorcem in znamko.

Sol za želodec

Epilepsija.

Kdor trpi na padavi bolezni, krču ali drugih nervoznih bolestih, naj zahteva brošuro o tem. Dobiva se brezplačno in poštne prosto v Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M. (2136-28)

4 pari čevljev K 5-60

se oddajo le vsled nakupa velikih množin za to nizko ceno. 1 par čevljev za gospode, 1 par za dame za zavezovati; nadalje po 1 par modnih čevljev za gospode in dame, najnovejše facene praktične za vsak letni čas. Vsi ti štirje pari z močno zbitimi podplati K 5-60. Vsak naročnik dobi 1 par pisanih copat zastonji. Pri naročilu zadostuje dolgost. Pošta se s povzetjem. Zamjenite dovoljena. (247-8)

Schuhexport **Eberson**
Dunaj XX/I. Poštni predel 560.

Lepo posestvo v Ljubljani na prodaj.

Enonadstropna hiša ima v pritličju dvoje stanovanj z raznimi pritlikinami in veliko podzemsko klet. (659-2)

V prvem nadstropju je petro velikih sob, kuhinja in s steklom zaprt, zidan hodnik. Dvoršče je prostorno.

V gospodarskem poslopu sta dva obokana konjska hleva z osmimi stojiči, nadalje velika šupa in prostorno podstrešje. Ob cesti leži lep sadni vrt in dobro obdelan travnik v obsegu 2400² seženje. Vrt in travnik se lahko parceleira za stavišča. Lega je tako lepa, solnčnata, razgled na vse strani odprt. Posestvo je v najboljšem stanu, za gostilno zelo pripravno.

Ponudbe vprijetoma lastnik, Dobrarska cesta št. 1 v Ljubljani.

Solidno blago. Nizke cene.

Anton Schuster
Ljubljana
Špitalske ulice štev. 7.

Zadnjih dnevov je bila ponudba na prodaj.

Veliko založenih blagov. Nizke cene.

Modno blago. Nizke cene.

Ustanovljeno leta 1832.

**Priznano najboljše
oljnate barve**

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jarko majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann v Ljubljani
tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.
Električni obrat. (413-6)

Ilustrovani ceniki so dobri brezplačno.

Naznanilo.

Ivan Puch, prva tovarna koles v Gradcu
naznanja slavnemu občinstvu, da je podelila
zastopništvo za vso Kranjsko
svojih slavnih, dosedaj neprekošenih koles pod obče znano
znamko **JOH. PUCH v GRADCU**
strokovnjaku gospodu (726)
Franu Čudnu v Ljubljani
pri katerem so tudi najnovejši modeli vsacemu na ogled
razpostavljeni.

Važno za gospode!

Novo! **Novo!**

Vljudno naznanjam, da sem v I. nadstropju svoje trgovine
Pred škofijo štev. 1 otvoril

posebni oddelek za vsakourstno sukneno blago

ter sem se potrudil, svoje skladische dopolniti z najnovejšim, najmodernejšim tu- in inozemskim blagom od najfnejše do najceneje vrste, tako da sem v prijetnem položaju ustreči vsem zahtevam.

Poskusite enkrat, ako kaj potrebujete, z mojim vsakvrstnim suknenskim blagom in prepricali se boste, da Vas bude zadovoljila moja velika izbera, kakor tudi kakovost in cene kar najbolje.

K prijaznemu ogledu vabi najvljudneje

J. Grobelnik, Ljubljana.

Blago iz lanske sezije 20% in sukneni ostanki 30% ceneje.
Vzorec na deželo zaston. (680-5)

Stanje hranilnih vlog:
17 milijonov krun. nad 400.000 krun.

Mestna hranilnica ljubljanska
na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopolne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potem c. kr. poštne hranilnice. Posoja se na zemljišča po 4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. (89-3)

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer po 4% do 5%.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ivan Tavčar.

Prodaja na debelo.

Priča na dan.

Prodaja na debelo.